

Orman ve Av

- ◆ 21 Mart Dünya Ormancılık Günü Etkinlikleri
- ◆ Aksak Karga
- ◆ Usta-Çırak Meselesi

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TARAFINDAN İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR.

Yıl: 2018 | Mart - Nisan | Sayı: 2 | Cilt: 96 |
ISSN 1302-040X

**TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ADINA
SAHİBİ**

GENEL BAŞKAN
Hüseyin ÇETİN

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Nihat ÖZ

EDİTÖR
Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN
ozden@karatekin.edu.tr

YAYIN KURULU
Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR
Prof. Dr. Oktay YILDIZ
Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ
Yrd. Doç. Dr. Nimet VELİOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Ufuk COŞGUN
Dr. Erdal ÖZÜDOĞRU
Tarık Barbaros PİLEVNE

Bilgilendirmek amacıyla üyelerimize
ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ:
TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TUNA CAD. NO: 5 06410 KIZILAY/ANKARA

TEL-FAKS
0312 433 84 13

www.ormancilardernegi.org

ormancilarder@ttmail.com

BASKI
DÖNMEZ OFSET

GRAFİK TASARIM
Güngör GENÇ

KAPAK FOTOĞRAFLARI
Güngör GENÇ

İçindekiler

Editörden - Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN	1
Başyazı	2
56. Dönem Genel Kurulu	4
TOD Giresun Temsilciliği 21 Mart Dünya Ormanlık Günü Etkinlikleri	8
Eskişehir Temsilciliği Etkinliği	10
Zonguldak-Alaplı'daki anıt porsuk (Taxus baccata L.) ağacı gerçekten 4.112 yaşında mı?	11
Mustafa, Musluk ve Gök Boncuk	20
Usta-Çırak Meselesi	29
Hatıralarım	33
"Benim Afrikam" Gerçekten "Benim" mi?	35
Şeker ve "Cargill A.Ş"	39
Şiir	41
Aksak Karga	43
Ormanlarımıza Kıymayın	46
Tekzip	47
Bir Ulu Çınar Daha Göçtü	48
Sonsuzluğa Uğurladıklarımız	49

Editörden

Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN

Dergimizin 2017 Temmuz-Ağustos sayısında Prof. Dr. Ali Kemal Yiğitoğlu'nun kızı Ayşe Ülker hanımın Derneğimizi ziyareti haber yapılmıştı. Bu haberde Ülker hanımın Derneğimiz bünyesinde hizmet veren Ali Kemal Yiğitoğlu kütüphanesini de gezdiği ve OGM'nin Gazi Yerleşkesinde uzun yıllar hizmet vermiş olan aynı isimli kütüphanenin artık kapalı olduğunu da ifade ettiği belirtilmişti.

Bu yazımız üzerine OGM İç Anadolu Ormancılık Araştırma Müdürlüğünden, Genel Müdür Yardımcısı imzasıyla; söz konusu kütüphanenin Enstitü bünyesinde hala faal olduğunu belirten bir düzeltme isteği geldi. Bu düzeltmeyi böylece yaptıktan sonra asıl değineceğim konuya gelelim.

Yıllarını kamu örgütlerinde geçirmiş meslektaşlarımız bilecektir. Resmi yazışmaların bir usulü ve hatta bir de yönetmeliği var. Bu yönetmelik resmi yazışmalarda uyulacak kuralları belirlemiş. Derneğimize gönderilen yazı öncelikle Türk Dil Kurumunun belirlediği dilbilgisi kurallarına uygun yazılmamıştır. Bu durum hem bir ormancı olarak beni üzmüş hem de 179 yaşındaki ormancılık örgütümüze yakışmamıştır. Yazıyı bir memur yazmış olabilir ki memurun da yazım kurallarını bilmesi gerekir; yazıyı imzalayanın mutlaka kontrol etmesi gerekirdi.

Türkiye Ormancılar Derneği tüzel kişiliğini Genel Başkan temsil eder. Yazı doğrudan "Türkiye Ormancılar Derneğine" hitabıyla gönderilmiş. Oysa "Türkiye Ormancılar Derneği Genel Başkanlığına" hitabıyla gönderilmeliydi.

Son olarak da yukarıda bahsettiğim yönetmeliğin 10'uncu maddesinin a fıkrası der ki: *"Yazışma yapan makamlar arasındaki hiyerarşi yönünden, alt makamlara "Rica ederim.", üst ve aynı düzeydeki makamlara "Arz ederim." ibaresiyle bitirilir".* Kamuda çalışan ya da emekli olmuş tüm meslektaşlarımız bilir ki; "Rica ederim" ibaresi **talimat** içeren bir ifadedir.

Türkiye Ormancılar Derneği 1924 yılında kurulmuş, tüzel kişiliği olan, kamu yararına çalışan, Türkiye'nin en eski meslek ve sivil toplum örgütlerinden birisidir. Hatırlatmak gerekir ki TOD, OGM'nin bir şubesi değildir. Kimseden talimat almadan, tüzüğünde yazan görevleri yerine getirmek için çalışır. Söz konusu yazıyı dergimizin ilerleyen sayfalarında görebilirsiniz.

56. Dönem TOD Genel Kurulunda seçilen Yönetim, Denetim ve Onur Kurulları üyeleri görev bölüşümü yaparak göreve başladılar. TOD'u daha ileriye taşımak için sorumluluk üstlenen bütün üyelerimize teşekkür eder, başarılar dilerim.

Saygılarımla.

Başyazı

29 Ekim 1923'te Cumhuriyetimizin ilanından yaklaşık 14 ay sonra 26 Aralık 1924 de bugün rahmetle ve saygıyla andığımız üç meslektaşımız Abdülkadir SORGUN, Dr. Tevfik Ali ÇINAR ve Dr. Asaf IRMAK tarafından kurulan Derneğimiz, Atatürk devrimi ve ilkeleriyle Cumhuriyet değerlerine bağlılık ve savunumlarına geçmişte olduğu gibi bugün de devam etmekte, yarınlarda da devam edecektir.

Derneğimizin 94 yıllık geçmişine baktığımızda birçok önemli çalışmalar yaptığı, ormancılığımıza büyük katkılar yaptığı görülmektedir. Geçmişte Derneğimizin doğa ve ormanların korunması adına yaptığı çalışmaların önemi bugün daha iyi anlaşılmaktadır. Bugün bizlere düşen görev Derneğimizin dün olduğu gibi bugün de aynı anlayışla çalışmalara devam etmesidir.

Bilindiği üzere, meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşlarının görevi; kendi konularında toplumu aydınlatarak, mesleki

sorunlara, meslek aleyhine olan durumlara ve düzenlemelere karşı bilimsel ve teknik kriterlere **göre çözüm üreterek**, meslektaşın çıkarlarını savunarak denetleme yapmaktır.

Ormancılık mesleğimizle ilgili bilgi birikiminin, doğal kaynaklarımızın korunması ve bu bilgilerden yararlanarak ormanlarımızın ülke ve toplum yararına yönetilmesi / işletilmesi için mesleki sivil toplum kuruluşlarıyla beraber hareket edilmesi gerekliliği göz ardı edilmeden çalışmalara devam edilmesi gerekmektedir.

Bu temel ilkeler ışığında; Ülkemizde orman, doğa ve çevre sevgisinin yayılmasını, kökleşmesini, kamuoyunun bilinçlendirilmesini, ormancılık bilim ve tekniğinin ilerlemesini sağlamak, ormancılık sorunlarının belirlenmesi ve kamu yararı gözetilerek bilimsel ilkelere göre çözümüne çalışmak, orman alanlarının daraltılmasına ve ormanların ormancılık bilim ve tekniğine aykırı yönetilmesine neden olacak her türlü girişimi

önlemeye yönelik savaşım vermek, doğal kaynakları korumak, ormancılar ve orman severler arasında bağlılığı, dayanışmayı ve yardımlaşmayı güçlendirmek amacıyla asla taviz verilmeyecektir.

Doğayı, çevreyi ve ormanları tahribe yönelik her türlü tehdidin karşısında durulacak ve özellikle ormanların özelleştirilmesine yönelik girişimlere karşı durulacaktır.

Kamu yararına hizmet veren, demokratik bir mesleki kitle örgütü olan Derneğimiz, demokratik kültürün gelişmesi amacıyla üyelerimize alınacak kararlara katılabilme fırsatı veren yönetim anlayışını sürdürmeye devam edecektir.

Bugüne kadar yapılan çalışmalardan beslenerek, yapılması gereken çalışmaları planlamak ve gerçekleştirmek üzere 94 yıllık geçmişinde 55 genel kurul yapan Derneğimiz, 56. Olağan Genel Kurul Toplantısını, 15 Nisan 2018 Pazar günü D.S.İ. Genel Müdürlüğü Konferans Salonunda yaklaşık 1100 üyemizin katılımı ile yapmıştır. 2018- 2021 yılları arasında görev yapacak olan Yönetim, Denetim ve Onur Kurullarını belirlemiştir.

Yönetim Kurulu; A.Ozan ÇEKİÇ, A.Hüsrev ÖZKARA, Hüseyin ÇETİN, Dursun KEPENEK, Nihat ÖZ, Burhan AYDOĞAN, M. Metin AVŞAROĞLU, Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN, Mustafa ÖZER 'den oluşmuştur.

Genel başkanlığa Hüseyin ÇETİN, II. Başkanlığa A.Hüsrev ÖZKARA, Genel Sekreterliğe M. Metin AVŞAROĞLU, Genel Saymanlığa A.Ozan ÇEKİÇ seçilerek görevlerine başlamışlardır.

Denetim kurulu; Salih SÖNMEZİŞİK, Ufuk ÇOŞGUN, Nejat ÖZTURAN'dan oluşmuştur.

Onur Kurulu; Fevzi KALELİ, Sezai KAYA, M. Yaşar İNAN, Yılmaz BİLENSOY ve İsmail BAŞOĞLU'dan oluşmuştur.

Derneğimizin 56. Olağan Genel Kurulu bugüne kadarki en yüksek katılımı ile gerçekleşmiştir. Üyelerimize Genel Kurul toplantısına gösterdikleri ilgi, katkı ve katılımları nedeniyle teşekkür ederiz.

**TÜRKİYE ORMANCILAR
DERNEĞİ**

YÖNETİM KURULU

56. Dönem Genel Kurulu

Türkiye Ormancılar Derneği'nin 56. Olağan Genel Kurul Toplantısı, 15 Nisan 2018 Pazar günü saat 09.30'da D.S.İ. Genel Müdürlüğü D.S.İ. Konferans Salonu İsmet İnönü Bulvarı Yücetepe / ANKARA adresinde yaklaşık 1100 üyemizin katılımı ile yapılmıştır.

Genel Kurul öncesi üyelerimizin yoğun isteği üzerine 14 Nisan 2018 Cumartesi günü Anıtkabir ziyareti gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık 200 üyemizin katılımı ile Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK'ün kabri ziyaret edilerek Dernek Genel Başkanı Sayın Fevzi KALELİ tarafından ziyaret defteri imzalanmıştır.

Türkiye Ormancılar Derneği'mizin 56. Dönem Olağan Genel Kurul Toplantısı 15 Nisan 2018 Pazar günü saat 09.30'da Saygı duruşu ve İstiklal Marşının okunması ile başlamıştır.

Adaylar arasında yapılan oylama sonunda Divan Başkanlığına Prof. Dr.Tuncay NEYİŞÇİ, Divan üyeliklerine Dr. Nejat ÇELİK, Dr. Seda Erkan BUĞDAY ve Gazi UZUN seçilmişlerdir.

Divanın göreve başlaması ile beraber gündem gereği görüşmelere geçilmiştir.

Genel Başkanın sunuş konuşması, konukların konuşmaları, Yönetim ve Denetim Kurulları raporlarının - bilançonun okunması ve görüşülmesi, Yönetim ve Denetim Kurullarının aklanması, bilançonun onaylanması gerçekleştirilmiştir.

Daha sonra TOD Tüzüğüne borçlanma usul ve esaslarına ilişkin madde eklenmesi genel kurulca kabul edilmiştir. Bütçe Komisyonu oluşturularak hazırlanan 56. dönem tahmini bütçesi kabul edilmiştir. 56. Dönem Yönetim Kuruluna TOD Tüzüğü gereğince Genel Kurulca

verilecek yetkiler görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

56. dönem Yönetim Kuruluna aday olan grupların temsilcilerinin konuşmalarının ardından dilek ve temenniler alınmıştır.

Görüşmelerin tamamlanmasının ardından 56. Dönem Yönetim, Denetim ve Onur Kurullarının seçim işlemine geçilmiştir.

Yapılan oylama sonucunda aşağıda belirtilen üyelerimiz Yönetim, Denetleme ve Onur kurulu üyesi olarak seçilmişlerdir.

Türkiye Ormancılar Derneği olarak seçilen üyelerimize yeni görevlerinde başarılar dileriz.

YÖNETİM KURULU (ASİL)

Adı Soyadı	Aldığı OY
1- A.Ozan ÇEKİÇ	615
2- A.Hüsrev ÖZKARA	580
3- Hüseyin ÇETİN	567
4- Dursun KEPENEK	567
5- Nihat ÖZ	553
6- Burhan AYDOĞAN	549
7- M.Metin AVŞAROĞLU	541
8- Sezgin ÖZDEN	537
9- Mustafa ÖZER	530

YÖNETİM KURULU (YEDEK)

Adı Soyadı	Aldığı OY
1- Ömer SERT	507
2- Filiz SÖNMEZ	505
3- Bülent TÜRELİ	504
4- Sedat YILDIRIM	500
5- Devrim YILMAZ	490
6- Hayriye ERTUĞRUL	475
7- Ali KAYA	470
8- Ender GENÇ	468
9- Gülseren ACAR	461

DENETİM KURULU (ASİL)

Adı Soyadı	Aldığı OY
------------	-----------

1- Salih SÖNMEZİŞİK	523
2- Ufuk ÇOŞGUN	523
3- Nejat ÖZTURAN	518

DENETİM KURULU (YEDEK)

Adı Soyadı	Aldığı OY
------------	-----------

1- Fethi DEMİREL	486
2- Adnan YURTCAN	475
3- İbrahim BİROĞLU	463

ONUR KURULU (ASİL)

Adı Soyadı	Aldığı OY
------------	-----------

1- Fevzi KALELİ	564
2- Sezai KAYA	538
3- M. Yaşar İNAN	513
4- Yılmaz BİLENSOY	509
5- İsmail BAŞOĞLU	503

ONUR KURULU (YEDEK)

Adı Soyadı	Aldığı OY
------------	-----------

1- Enver YAŞAR	478
2- Şefik MUSLU	474
3- Vural AKTAŞ	470
4- Ahmet GENÇ	443
5- İlker TURAN	437

TOD Giresun Temsilciliği 21 Mart Dünya Ormancılık Günü Etkinlikleri

Temsilçiliğimizin 2018 yılı planlı etkinliklerinden biri olan 21 Mart Dünya Ormancılık Günü Kutlaması Ordu Bahçeşehir Kolejinde gerçekleştirilmiştir.

Etkinliğimizin amacı hedef kitlemiz olan çocuklarımıza Doğa-Çevre ve Orman sevgisini aşılamak, bu sevgiyi kökleştirmek ve gelecek için bilinçli kamuoyu oluşturmaktır.

Programımız gereği TOD Giresun - Ordu temsilcisi Or. Yük. Müh. Vural AKTAŞ tarafından önce TOD'un tanıtımı yapıldıktan sonra yine Derneğimiz tarafından hazırlanan Atatürk ve Orman videosu ile "Ormanla Yaşamak" videosu izlettirilmiş, ayrıca slaytlar eşliğinde Ormanın tanımı ve tanıtımı yapılarak ormancılık çalışmaları hakkında bilgiler verilmiştir. Bu ders içerisinde orman-insan ilişkileri, orman tahribatları ve nedenleri alınan önlemler vs. konularında da bilgilendirmeler yapılmıştır.

Ayrıca yüz kişilik bir öğrenci grubu öğretmenleri eşliğinde Ordu Orman Fidanlığına götürülerek burada fidanlık çalışmaları ile üretilen fidanlar hakkında tanıtım ve bilgilendirme yapıldıktan sonra hazırlanan sahada fidan dikimi gerçekleştirilmiştir.

Fidan dikim işlemlerinden sonra öğrencilerimize ve öğretmenlerimize TOD adına temsilciliğimizce hazırlattırılan kek - meyve suyu vs. gibi ikramda bulunularak bir piknik ortamı oluşturulmuştur. Ordu Fidanlık Müdürlüğümüzce hazırlattırılmış olan içinde defter, kalem, şapka vs. gibi malzemeler olan birer hediye çantası tüm katılımcılara verilmiştir.

Bu etkinliğimizde temsilciliğimize katkı sağlayan Ordu Fidanlık Müdürlüğünün başta Müdürü Ali VATANSEZER olmak üzere fidanlık personeline ve Derneğimiz üyesi Or. Yük. Müh. Ali Kemal GÜNAYDIN ve Maksut YILMAZ'a Derneğimiz adına teşekkür ederiz.

Eskişehir Temsilciliği Etkinliği

Eskişehir Bahçeşehir Koleji anaokulu ve ilkokul öğrencileri, Orman Haftası etkinlikleri kapsamında Türkiye Ormancılar Derneği Eskişehir il temsilcisi Orman Mühendisi İlkey YILDIRIM'ı konuk etti.

İlkey YILDIRIM "Çevre ve Ormana Duyarlılık Ekosistemle Barışık Olmak" konularında öğrenciler ile sohbet etti. Fidan nasıl dikilir konusunda bilgi aktaran YILDIRIM etkinliğe katılan tüm öğrencilere sedir fidanı hediye etti.

"Isparta Orman Fakültesi tarafından "1. ULUSLARARASI AKDENİZ ÜLKELERİ SİLVOPASTORAL SİSTEMLER VE KONARGÖÇER TOPLUMLAR SEMPOZYUMU (1st INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON SILVOPASTORAL SYSTEMS AND NOMADIC SOCIETIES IN MEDITERRANEAN COUNTRIES)" düzenleniyor. Etkinlik 22-24 Ekim 2018 tarihlerinde ISPARTA'da yapılacaktır. Sempozyumun resmi tanıtım sitesi yayına başlamış olup, gelişmeler aşağıdaki bağlantıdan takip edilebilir."

<http://isnosmed.sdu.edu.tr>

Zonguldak-Alaplı'daki anıt porsuk (*Taxus baccata* L.) ağacı gerçekten 4.112 yaşında mı?

Ünal Akkemik^{1,*},
Ahmet Demirtaş², Nesibe Köse¹,
Salih Usta², H. Tuncay Güner¹

1_ İstanbul Üniversitesi, Orman
Fakültesi Orman Botaniği
Anabilim Dalı, Bahçeköy-İstanbul

2_ Kırsal Çevre ve Ormancılık
Sorunları Araştırma Derneği,
Ankara

* uakkemik@istanbul.edu.tr

Anıt ağacı; insan-doğa ilişkisinde önemli bir bağ olup doğadan kopan insanların ilk bakışta ilgisini çeken, ağaca ve beraberinde ormana değer veren bir anlayışın oluşmasında önemli bir yere sahip olan doğal bir hazinedir. O nedenle anıt ağaç tanımında bu ilişki özellikle vurgulanmıştır. Asan (1992) tarafından anıt ağaç “Yaş, çap ve boy itibarıyla kendi türünün alışılmış ölçüleri üzerinde boyutlara sahip olan, yöre folklorunda, kültür ve taribinde özel yeri bulunan, geçmiş ile günümüz, günümüz ile gelecek arasında iletişim sağlayabilecek uzunlukta doğal ömre sahip olan ağaçlar, anıt ağaçlardır.” şeklinde tanımlanmıştır.

Anıt ağaçların tanımında da görüldüğü gibi ikinci önemli husus da yaş kavramıdır. Anıt ağaçların yaşı, doğal ömürlerinin üst sınırına yaklaşmış ya da gelmiş olduğundan çok yaşlı olan ağaçlarla temsil edilmektedir. Bu bağlamda anıt ağaçlar, Milli Parklar ve Doğa Koruma Genel Müdürlüğü tarafından genel olarak “Tabiat anıtı” statüsünde tescil edilerek korunmaya alınmaktadır.

Anıt ağaçların tescili aşamasında yapılan en önemli çalışmalardan biri de yaş saptamadır. Yaş saptamayla ilgili olarak, olanaklar ölçüsünde farklı yöntemler kullanılmaktadır.

En gerçekçi yöntem uzun artım burgularıyla artım kalemi alınarak öze kadar yıllık halkaları saymak ve gerçek yaşı vermektir. Bu genellikle mümkün olmadığından bunun yerine en doğru tahminleri yapmak gerekmektedir. Bu bağlamda değişik yöntemler uygulanarak yaş tahminleri yapılmıştır:

- Yıllık halka genişlikleri için bir katsayı belirlenerek yarıçapla çarpılarak yaş tahmin edilmektedir. Bu yöntem farklı yetiştirme ortamı koşullarında farklı sonuçlar verebilmektedir.
- Doğrusal orantı kullanımı. Akbulut ve diğ. (2004) tarafından Hemşin yöresindeki iki anıt ladin ağaçlarında yapılan yaş saptama çalışmasında doğrusal bir orantı kurularak ağacın biyolojisi ve yıllık halka oluşumundaki yaşa bağlı değişimler dikkate alınmadan bir öneri sunulmuştur.
- Ülkemizdeki farklı bölgelerde bulunan anıt ağaçların yaşlarından hareket ederek yaş tahmininde bulunmak. Kavgacı (2002), Çeçe Sultan meşesinin anıt ağaç olarak tescil edilmesine ilişkin makalesinde “Anıt ağaca ilişkin yaş tahmini yapılırken ülkemizde daha önceleri tespit edilmiş anıt ağaçların tahmini yaşlarına göre hareket edilmiş ve yaklaşık bir yaş aralığı saptanmıştır.” Şeklindeki bir açıklamayla böyle bir yöntem uyguladıklarını belirtmişlerdir.
- Özçelik (2006) “Yaşlar, ağaçların göğüs yüksekliğinden (d1,30), artım burgusu ile alınan artım kalemlerinde belirlenen yıllık halka sayıları yardımıyla tahmin edilmiş ve sonu “0” ve “5” ile biten rakamlarla belirtilmiştir.

- Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Kültür Bakanlığının bünyesinde gerçekleştirilen çalışmalarda yaş tahmininin; en az 25 cm uzunluğundaki “artım kalemlerinde” belirlenecek yıllık halka sayılarından yola çıkılarak yapılması gerektiği belirtilmektedir. Bu amaçla, alınan artım kalemlerinin 25 cm’lik kısımlarında bulunan yıllık halka sayıları, her ağacın kabuksuz gövde çapına oranlanarak yaş tahmin edilmiştir.” Şeklindeki bir açıklamayla yaş tahmini yapmıştır.
- Sarıbaş (2015); yaş tahminini Akkemik (1995) ve (2004)’e dayandırarak “Aday ağacın göğüs yüksekliğindeki (1.30 m) çevresi şerit metre yardımı ile ölçülerek; “çevre = 2 x 3,14 x yarıçap” eşitliğinden önce yarıçap daha sonra çap hesaplanmıştır. Yaş tahmini için 1,30 m’deki göğüs yüksekliğinden “artım burgusu” ile artım kalemi alınmaktadır. Bu artım kalemleri üzerinde yıllık halka ölçüm cihazıyla, en son yılda oluşan yıllık halkadan geriye doğru saymak suretiyle, yıllık halka sayıları belirlenmektedir. Daha sonra gövde yarıçapının geri kalan kısmının tamamında artım kalemine dayanılarak yıllık halka sayısının hesaplanması (enterpolasyonu) durumunda, yıllık halka genişliklerinde yaşa bağlı değişimler nedeniyle, tahmin edilen yaş, ağacın gerçek yaşından çok daha fazla çıkmaktadır. Bu sakıncayı gidermek amacıyla artım kalemindeki en son yıllık halkadan öze kadarki kısım da, benzer ekolojik koşullarda yetişen aynı türe ait diğer

daha küçük yaşlı ağaçlardan alınan artım kalemleriyle kombine edilerek anıt ağacı yaşı bulunabilmektedir” şeklinde açıklamıştır.

- Şat ve Şat Güngör (2017) tarafından anıt ağaçlar için bir formül ($Yaş = Yarıçap / (en\ yaşı\ kısmın\ ortalama\ büyümesi \times 1,6)$) önerilmiş ve yaklaşık yaşların bu yöntemle tahmin edilebileceği belirtilmiştir.

Görüldüğü gibi, anıt ağaçların yaşlarının saptanmasında farklı denemeler yapılmış ve bazıları oldukça kaba tahminlere bazıları da yıllık halka-çap ilişkisine dayanarak daha yakın tahminlere dayanmış olup bu alanda önemli bir boşluğun olduğu ortaya çıkmaktadır.

Son yıllarda ise bu tahminlerden çok farklı, yöntemi oldukça şüpheli olan bir yaş tahmini de Zonguldak-Alaplı Gümeli sınırlarında bulunan porsuk ormanı içerisindeki bir porsuk ağacıyla ilgilidir. Makalenin konusunu da bu yaş tahmini oluşturmaktadır. Bu ağacın yaşının hangi yöntemle saptandığı bilinmemekle birlikte, KTÜ Orman Fakültesi’nden Dr. Öğr. Üyesi Ercan OKTAN ve Anturia Danışmanlık’tan Dr. Murat Yıldız tarafından ağaçtan alınan yaklaşık 21 cm uzunluğundaki artım kalemine dayanarak 246 cm çapındaki ağaç için “kesin bir rakam içeren” yaş tahmini yapılmış ve 4112 yaşında olduğu belirtilmiştir. Anıt ağaçla ilgili yaş tartışmasının ışığı altından makalenin amacı, tartışmalı olan bu anıt porsuk ağacının yaşının dendrokronoloji yöntemleriyle tekrar incelenmesidir.

Anıt Porsuk Ağacı ile İlgili Çalışmalar

Zonguldak-Alaplı-Gümeli Belediyesi Karatepe Yaylasında bulunan anıt porsuk ağacından (Fotoğraf 1 ve 2), 2 adet artım kalemi; Kırsal Çevre Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği'nin "Kalıntı ormanlar" adlı projesi kapsamında Salih Usta ve Ahmet Demirtaş tarafından alınmıştır.

Artım kalemi alınan söz konusu anıt porsuk ağacıyla ilgili olarak basında (Web sayfası 1) yer alan haberlere göre "4112 yaşındaki Porsuk ağacının tarihlendirilmesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Ercan Oktan ve Anturia Danışmanlık'tan Dr. Murat Yıldız tarafından yıllık halkaların laboratuvarında incelenmesiyle yapıldı." şeklinde açıklamalar yer almıştır.

Fotoğraf 1. Anıt ağacın genel görünüşü
(Foto: Ahmet Demirtaş, KIRÇEV)

Fotoğraf 2. Anıt ağacın gövdesi
(Foto: Ahmet Demirtaş,
KIRÇEV)

Orman ve Su İşleri Bakanlığı 10. Bölge Müdürlüğü, Zonguldak Şube Müdürlüğü verilerine göre ağacın bulunduğu 255 hektarlık alan 11.03.2008 yılında Tabiat Anıtı olarak korumaya alınmıştır. Zengin floristik çeşitlilik, 47,5 hektarlık bir alanda çok yaşlı (yaşları 1000-1600 arasında değişen) porsuk ağaçlarının bulunması alanın tabiat anıtı olarak ilan edilmesini sağlamıştır.

Yaşı 4112 olarak verilen ağaçtan alınan 2 adet kaleminden biri (A yönü) 19,8 cm, diğeri (B yönü) 19,0 cm boyunda olup ağacın iç kısmı tamamen kovuktur.

Kalemlerin alındığı yükseltideki ağacın çapı 245 cm'dir.

İ. Ü. Orman Fakültesi Orman Botaniği Anabilim Dalı Dendrokronoloji Laboratuvarına getirilen kalemler önce ahşap taşıyıcılara yerleştirilmiş ve muhafazaya alınmıştır. Tank zımpara ile kalemlerin enine yüzeyleri zımparalanmış ve yıllık halkalar belirgin hale getirilmiştir. Enine yüzeyleri temizlenen kalemler, kabuk altındaki ilk yıllık halkasından itibaren merkezine kadar 10 yıllık seksiyonlara ayrılmıştır. Bu işlemlerden sonra yıllık halka genişlikleri LINTAP-TSAP Ölçüm Sisteminde 0.01 mm duyarlılıkta ölçülmüştür.

Ölçümlerden sonra, yıllık halka genişliklerinin kümülatif değerleri hesaplanmış ve grafiği çizildikten sonra en uygun regresyon denklemiyle regresyon eğrisi oluşturulmuştur. Regresyon denklemi

$$y = 0,6217 x - 10,402$$

olup R^2 değeri= 0,9948'dir. Bu denklemde regresyon verileri yarıçapa ulaşıncaya kadar uzatılmış ve ağacın olası yaşı hesaplanmıştır.

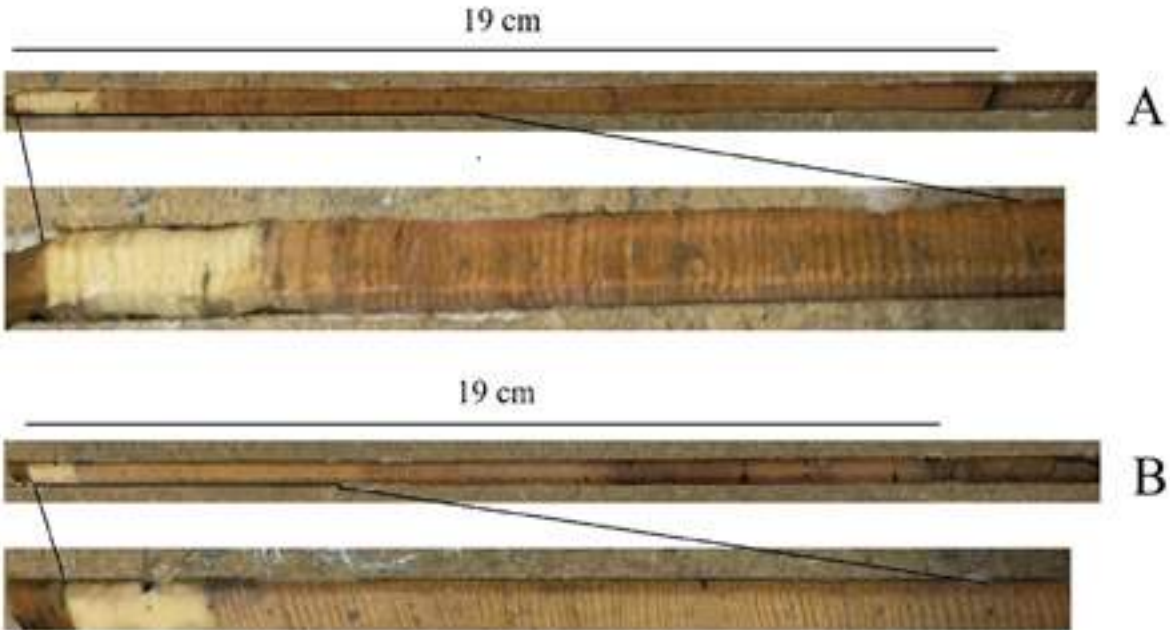
Anıt Ağaç Gerçekte Kaç Yaşındadır?

Yapılan ölçümler sonucunda A ve B olarak işaretlenen kalemlerden (Şekil 1), A yönünde 263 halka (1737-2000 yılları) (Şekil 2), B yönünde ise 339 halka (1661-2000 yılları) (Şekil 3) ölçülmüştür (Tablo).

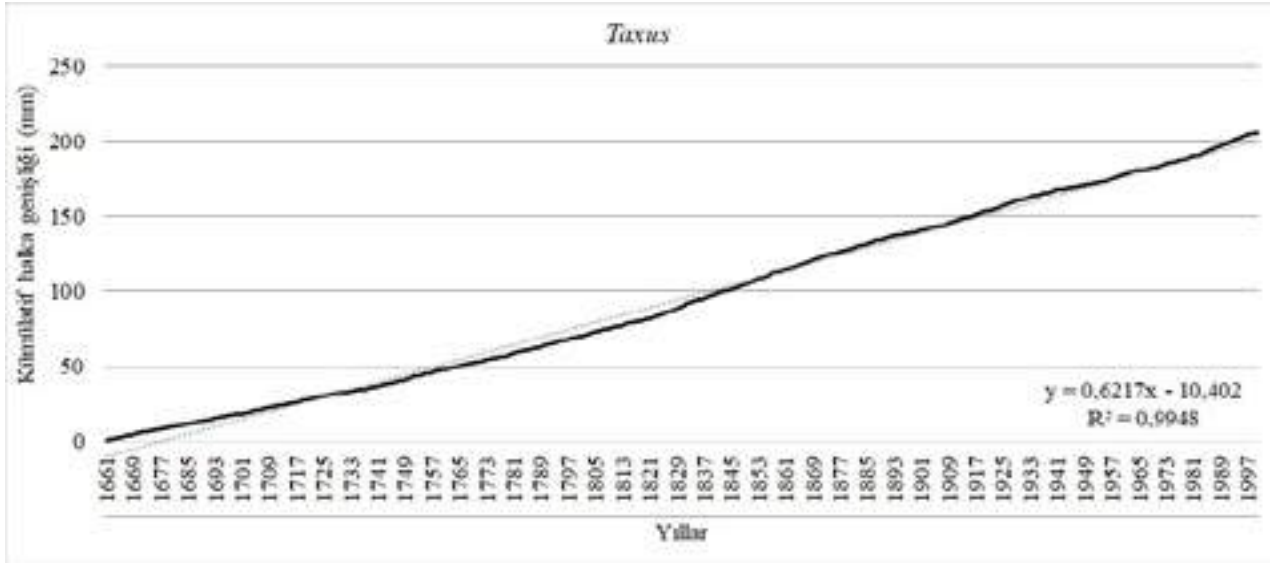
Tablo. Kalemlerle ilgili ölçümler

Kalem	Kalemin boyu (cm)	Halka sayısı	Kapladığı yıllar
A	18,8	263	1737-2000
B	19,0	339	1661-2000

Şekil 1. Alınan artım kalemleri ve yıllık halkalar. Kalemlerin boyu ile yatay çizgi 19 cm olup kalemlerin boyu yaklaşık 20-21 cm'dir. Kalemlerin son 5-6 cm'lik kısımları ise yıllık halkaların daha iyi görülebilmesi için büyütülerek verilmiştir. Görüldüğü gibi yıllık halkalar oldukça rahat sayılabilmektedir.

Şekil 2. Anıt porsuk ağacında ölçülen halka genişliklerinin kümülatif değerleri ve doğrusal regresyon

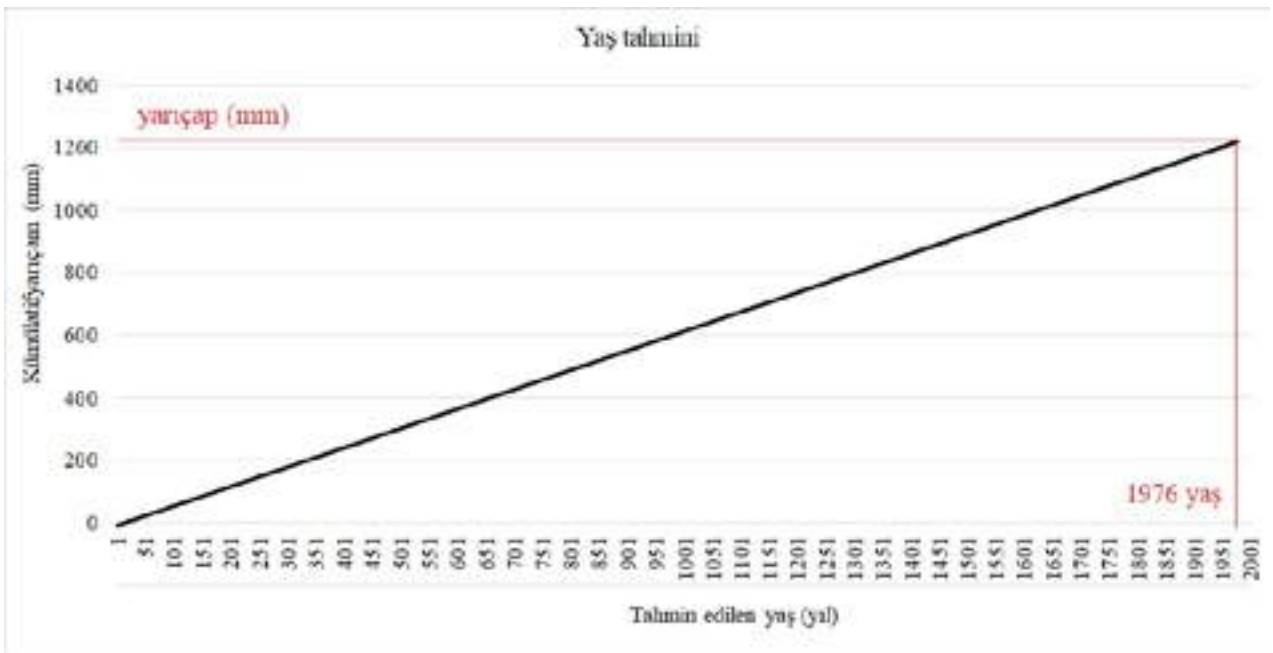

Ağacın ortalama yıllık halka gelişimini daha iyi yansıttığından dolayı A ve B yönündeki kalemelerin ortalaması alındıktan sonra kümülatif halka genişlikleri hesaplanmış ve en yüksek R^2 değerini veren doğrusal regresyon geçirilmiştir (Şekil 2).

Regresyon doğrusu, yarıçapa (yaklaşık 122,5 cm) kadar devam ettirildiğinde, elde edilen yaş 1976 olarak bulunmuştur (Şekil 3). Yöntem tahmine dayalı olduğundan doğrudan 1976 yaşını kullanmak doğru değildir. Bunun yerine hata payını da dikkate alarak ağacın yaşının en çok

1950-2000 olabileceği sonucuna ulaşmak mümkündür. Dolayısıyla 4112 olarak verilen yaşın, aslında yarısından daha az olduğu belirtilebilir.

Şekil 3. Regresyon denkleminde bağımsız değişken olarak alınan yıl sayısının yarıçapa ulaştığı yıla kadar uzatılması sonucunda ağacın matematiksel olarak hesaplanan ağaç yaşı

Diğer yandan Şat ve Şat Güngör (2017) tarafından verilen yöntemle göre hesaplandığında, ağacın yaşı (1225 mm / (0,55 mm x 1,6)) 1391 yıl olarak çıkmaktadır. Doğrusal yöntemde yaş (Akbulut ve diğ., 2004) 1950 olarak çıkmıştır. Uygulanabilen matematik yöntemlerde yaş 2.000 yılın altındadır.

Söz konusu anıt ağacın tepesi incelendiğinde 3 ana gövdeden oluştuğu görülmektedir (Fotoğraf 3). Bu üç ana gövde, gövdenin tabanında yıllık halkaların daha geniş olmasını sağlamaktadır. Ağacın sadece son 20 cm'lik kısmından kalem alınabildiğinden aslında yıllık halkaların daha geniş olduğu iç kısımlara ait bilgiye ulaşılammıştır. Bu durum, gerçekte yaşı regresyon denkleminde elde edilen yaştan çok daha düşük olabileceğinin bir işaretidir. O nedenle söz konusu porsuk ağacının yaşı 2.000 yılın da çok altındadır.

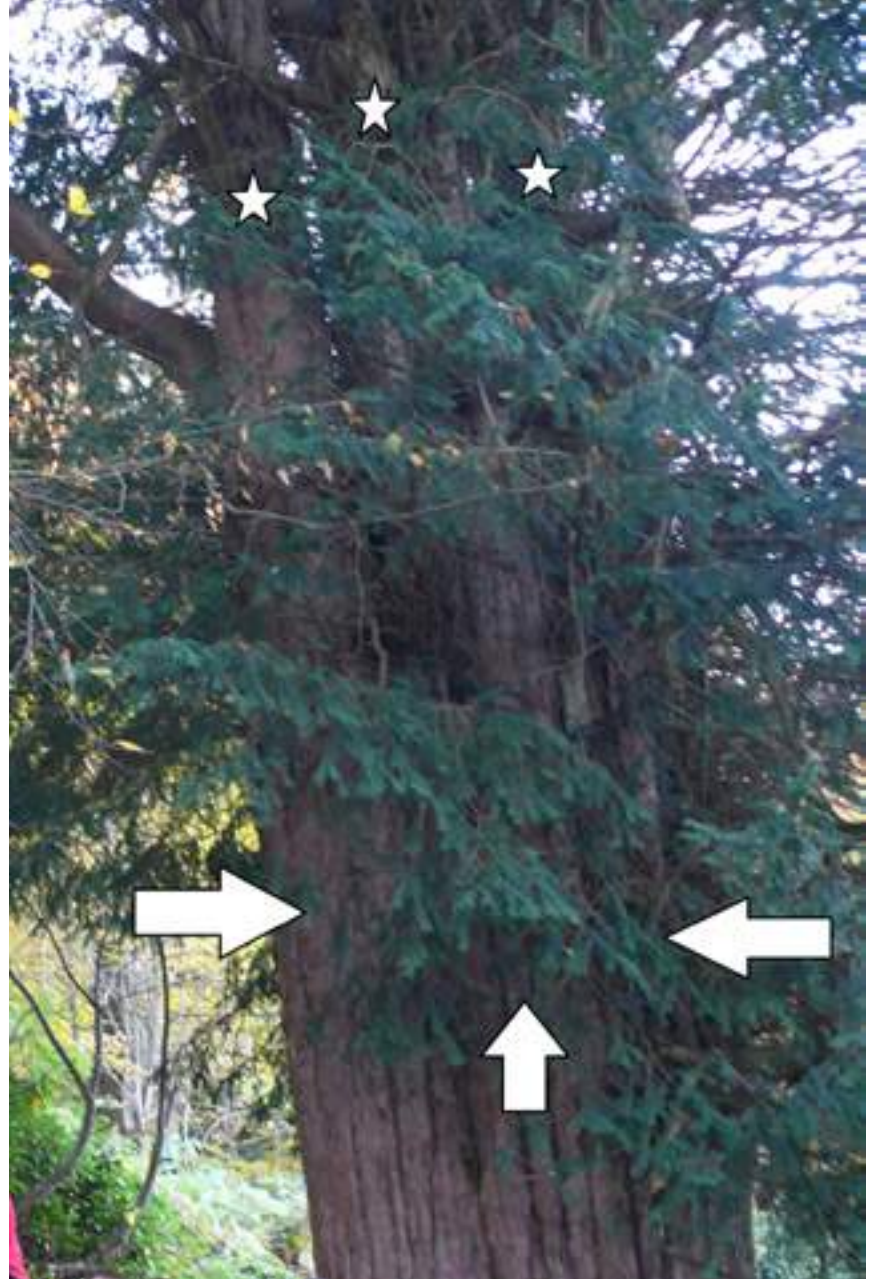
Sonuç olarak, anıt ağaçlarda yaş saptanırken daha dikkatli ölçümler yapılması, tahminlerin kesin rakamlarla verilmemesi ve akademik dünyada bilgi kirliliğine yol açılmaması gerektiği bilimsel etik açısından elzem bir sorumluluktur. Bugün, 4112 yaşında porsuk ağacı literatüre girmiş ve dünyanın en yaşlı 4'ncü ağacı ve dünyanın en yaşlı porsuk ağacı olarak kaydedilmiştir (Web sayfası 3). Bu makale ile bu bilginin yeniden gözden geçirilmesinin gerekli olduğu ortaya konmuştur.

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından Tabiat Anıtı olarak ayrılan bu alandaki hemen hemen benzer

çaplardaki anıt porsuk ağaçlarının yaşları 1000-1600 yılları olarak verilmiştir (Web sayfası 2). Fotoğraf 4'te buna bir örnek ağaç, tabelasıyla birlikte verilmiştir. Bu ağaçta çap, söz konusu anıt ağaçtan daha büyük olup kabuk yapısı da bunun daha yaşlı olabileceğini göstermektedir (Fotoğraf 4).

Aynı orman içerisindeki hemen hemen aynı çaplardaki iki ağaçtan birinin yaşı 1.000 civarında iken diğerinin 4112 olması oldukça düşündürücü olup teyit edilmeden kamuya duyurulmuş ve uluslararası literatüre girmiş bilgi olarak değerlendirilebilir.

Fotoğraf 3. Anıt ağaç üç ana gövdeden oluşmaktadır (Foto: KIRÇEV).

Fotoğraf 4. Alanda bulunan ve daha önce anıt ağaç olarak tescil edilen, çapı söz konusu ağaçtan daha büyük bu ağaç için yaş yaklaşık 1.000 yıl olarak verilmiştir (Foto: Ahmet Demirtaş, KIRÇEV).

Elbette, ülkemizden bu yaşta bir ağacın dünya literatürüne girmesi hepimiz için çok önemli ve bir zenginlik olacaktır; ama doğru bilgilerle girilmemesi, bilim dünyası için güvensizlik yaratacak bir durumun ortaya çıkmasına neden olacaktır. O nedenle bilim insanlarının ve anıt ağaç konusunda çalışanların bu konuda çok daha hassas olması, yapılacak çalışmaların da

güvenirliğini artıracak ve bu türden bulguların dünya literatürüne doğru bir şekilde girmesi sağlanmış olacaktır. Diğer yandan da genel müdürlük ve bakanlık düzeyindeki yetkililerin bu türden bilgileri topluma sunmadan önce bilimsel olarak yayımlanmasını beklemeleri ve bilimsel literatüre girdikten sonra paylaşımları daha olumlu bir yaklaşım olacaktır.

Kaynaklar

Akbulut, S., Sakıcı, O. E., Özkan, Z.C. 2004. Hemşin yöresinde iki anıt doğu ladini (*Picea orientalis* (L.) Link.). Kafkas Üniversitesi Artvin Orman Fakültesi Dergisi. 3-4:200-203.

Akkemik, Ü., 1995. Kastamonu Yöresindeki Karaçam ve Uludağ Gökarnarının Dendrokronolojisi ve Dendroklimatolojisi. 1. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi Bildiriler kitabı 3, cilt, s. 50- 59.

Akkemik, Ü., 2004. Dendrokronoloji: İlkeleri, Biyolojik Temelleri, Yöntemleri, Uygulama Alanları, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayın No 479, 294s.

Asan, Ü. 1992. Anıt Ağaçların Birey ve Toplum Psikolojisi Üzerine Etkileri. Yeşile Çerçeve Dergisi sayı 18, s. 18- 19.

Kavgacı, A. 2002. Türkiye'nin anıt meşeleri ve yeni bir anıt meşe (Çeçe Sultan meşesi). İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi. 52 (B-1): 133-141

Özçelik, R. 2006. Mersin-Aydıncık ilçesi anıt dallı servileri (*Cupressus sempervirens* L. var. *horizontalis* (Mill.) Gord.). S.D.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi 10 (2) 197-201.

Sarıbaş, M. 2015. Batı Karadeniz Bölgesi'nin Kayda Girmemiş Anıt Ağaçları. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi. 52 (1), 13-21.

Şat, H.C. ve Şat Güngör, B., 2017. Kuşadası çevresindeki bazı ağaçların anıtsallık kriterlerinin belirlenmesi ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi olanakları. Kuşadası Belediyesi Yayınları.

Web sayfası 1: <http://arkeofili.com/zonguldakta-4112-yasinda-porsuk-agaci-bulundu/> (Giriş tarihi: 05.05.2028)

Web sayfası 2: http://bolge10.ormansu.gov.tr/10bolge/AnaSayfa/Korunan_Alanlarimiz/Tabiat-Aniti/gumelitabiataniti.aspx?sflang=tr (Giriş tarihi: 07.05.2018)

Web sayfası 3: <http://www.wiki-zero.net/index.php?q=aHR0cHM6Ly9lbi53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvTGltZDF9vZl9vbGRlc3RfdHJlZXM>. (Giriş tarihi: 05.05.2018)

Mustafa, Musluk ve Gök Boncuk

Tarık Barbaros Pilevne

Doğu göklerinde tek başına
çoban yıldızı ışıyordu. Anadolu
yaylası yeni bir günü karşılıyor,
geceden çöken koyu sis
dağılıyor, gökyüzünün laciverdi
Kalecik Sivrisi'nden aşıp gelen
kızılılıkla giderek aydınlanıyordu.
Kocatepe'nin güngörmüş toprağı,
sararmış otları, boz bulanık
çayırları soluklandı, gerindi.
Yamaca yorgun yaslanan kayaların
duldasında çöreklenen bir boz
yılan tıslayarak başını kaldırdı.
Mor çiçekli taş kekiklerinin,
top gevenlerin üzerindeki börtü
böcek uyandı. Çamdan oyma
oluğuna yarpuz kokulu sular akıtan
pınardan bir gökdoğan havalandı;
alçak gökte tiz çığlıklar atarak
döne döne uzaklaştı. Yoksul ve
umutsuz pırnalların dikenli yaprak
uçlarındaki çiğ damlaları, küçük
çalı kuşlarını bekliyordu. Eğimli
arazide seyrek ve bodur yayılan
ardıçların, azatlık meşelerin, kuru
gazellerin arasında boz tavşanlar,
kırmızı gözlü kertenkeleler

oynaşmaya başladı. Ağustos
böcekleri varlığını durmaksızın
haykırırken, çok yıldızlı gece şafağa
dönüyordu. Aniden yer sarsıldı,
gökler gümbürdedi. Yüz'den
fazla ağır top, karşiki tepelerden
bu tarafı gözleyen Akdenizlinin
üzerine ateş olup yağdı. Onlar
bu yandaki bıyıklı, karayağız
gençlere ne kadar benziyorlardı!
Fakat insanlığın harman olduğu
bu kadim topraklara destursuz
girmişlerdi ve kovulacaklardı.
Emperyal kışkırtmaların Efsun
çılgınlığına dönüştüğü anlamsız bir
maceraydı bu. Bir düşün peşinden
sürüklendiği bu yabancı iklimden,
uçsuz bucaksız bozkırdan yılan,
bunalan talihsiz komşuyu hazin bir
son bekliyordu. Astragan kalpağı
ve körüklü çizmesiyle çadırlı
karargâhından çıkıp parmaklarında
dumanlanan ağır düşünceyle dağın
doruğuna yönelen mavi gözlü
sarışın adam, bu gün bu hesabı
görecekti. Kalecik Sivrisi, Erkmek,
Belen ve Tınaz tepelere top atışıyla

başlayan Büyük Taarruz, ertesi gün Yunan cephesinin çökmesi ve bozulmuş tümenlerin Sincanlı Ovasına dökülmesi ile gelişti. Sonraki günlerde Batıya çekilen ve Dumlupınar'da tutunmaya çalışan birlikler, Ağustos sonlarında Aslıhanlar – Kızıldaş Dere arasında, Çalköy çukurunda çevrilerek imha edildi. Dağılan işgalci güçlerin kılıç artıkları kin, korku ve dehşet içinde hiçbir askeri ve insani kural tanımadan, bir eşkıya güruhu halinde önüne çıkan her şeyi yağmalayıp, yakıp yıkarak, tecavüz, işkence ve katliamlar yaparak çılgınca kaçıyordu. Le Figaro gazetesi, İzmir'den izlenimlerini şöyle aktarıyordu: "5 Eylül 1922... Trenler cepheden bitkin ve perişan Yunan askerlerini getiriyor. Burada sivil göçmenlerle birlikte büyük kalabalıklar oluşturdular. Türkler yaklaşıyor; Hristiyanlarda zaten var olan korku daha da çoğalıyor. Her biri onbin askerden oluşan beş Yunan tümeni Afyonkarahisar hattında darmadağın oldu. Uğradıkları bozgunun paniği içindeler; İzmir, Bursa ve Balıkesir tren yollarına attılar kendilerini..."

Çekiliş sırasında çok sayıda silah, cephanes, araç-gereç ve binlerce gencinin cesedini Anadolu topraklarında bırakıp, birçoğunu da tutsaklığa terk ederek, yanlarına suçlu yerli Rumları da alıp denize koşuyorlardı. Önlerine çıkan her yerde yöntemleri aynı idi; şehir veya kasaba kuşatılıyor, gayrimüslimler tahliye ediliyor, Türkler cami, samanlık, okul gibi kapalı yerlerde toplanıyor veya evlerinden çıkarılmıyor, askerler/çeteler evlere dalıp altın, gümüş ve namus gibi değerlerden istediklerini alıyor ve mekânı gaz dökerek tutuşturuyorlardı. Evlerden ve şehirden çıkmak isteyenler kurşunlanıyor ve alevler

içinde kalmaya zorlanıyordu. O yerlerde Millici - Kemalci olarak bilinenler ise hemen kurşuna diziliyordu. Yunanlılar bununla kalmıyor; yollarının üzerindeki sürüleri besileri telef ediyor, tarladaki ekinleri harman yerindeki tınazları, çam ve meşe ormanlarını yakıyor, kurak ve sıcak mevsim nedeniyle alevler hızla yayılıyor; Anadolu toprağı tütüyor, kaniyordu. Eylül'ün ilk günlerinde; Güney, Buldan, Alaşehir ve Salihli'yi kurtaran Türk birlikleri artık Manisa kapılarındaydı ve şehir yanıyordu. Gün batarken alevler daha da arttı. Üç gün öncesinden Yunan komutanlığının talimatıyla göğüsleri kırmızı işaretli ve başları siyah kalpaklı yangın müfrezelerinin kışlada ve çarşıda başlattıkları yangını söndürmek isteyenlere ateş açıldı; bazıları öldürüldü. Rum, Ermeni ve Musevilerin şehri terk etmelerine izin verildiği halde, Müslüman halkın göçmesine engel olundu; çok sayıda kadın, ihtiyar ve çocuk şehirden dışarı çıkamadıkları için ateş içinde yanıp kül oldu. Kaçabilen sivil halk, aç ve perişan bir halde dağlara, ovalara dağıldı. Fakat yine kurtulamadı, bu kez yollarda soyulup öldürüldü. Gazeteci Fali Rıfkı Atay'ın olaydan birkaç gün sonraki izlenimleri şöyleydi: "Henüz çürümeyen cesetler ve tüten yangınlar içinden geçiyorduk. Yanıp külleri savrulan Manisa'ya, cetlerimizin şehrine iki elimiz böğrümüzde bakakaldık. Yanmayanlar, vakit bulup da yakamadıkları, yaşayanlar fırsat bulup da öldüremedikleri idi. Yunanlılar Batı Anadolu'yu Türkler için oturulmaz bir çöle çevirmek istemişlerdi."

Gece ilerlemişti; uğursuz kızılık Spil dağının dik yamaçlarını, yalçın

kayalıklarını aydınlatıyor, yükselen alevlerin yalazı sırtlara, koyaklara vuruyordu. Bu hengâmenin ortasında on iki yaşlarında bir çocuk, kucağındaki bebekle ağlayarak diğer yöne, ovaya doğru koşuyordu. Efsunlar, az önce dar bir sokakta anne ve babasını önlerine katıp götürmüşlerdi; direnenleri süngülüyorlardı. Onlara ne oldu, nereye gittiler; bilmiyordu ve hiçbir zaman öğrenemeyecekti. "Mehmet kaç!" diye bağırdı babası, saklandıkları karanlık köşeye doğru; "Kaçın!" Belki de son sözleriydi bunlar. Kan - ter içindeydi, ağlıyor ve koşuyordu. Gideceği yeri bilmiyordu; bu cehennemden uzaklaşmak, uzaklaşmak istiyordu yalnızca. Şehrin kenar evleri bitti, toprak yoldan ayrıldı, tarlaların içinden yürüdü, yürüdü, sonra kamışlar başladı; kamışlar yükseldi, sıklaştı, kalınlaştı. Çıplak ayaklarıyla bastığı yer yumuşadı, yağlı çamur, balçık oldu. Şimdi Gediz çayının kenarındaydı, bir karaağacın altına sindi. Az sonra gün ışıyacak, sabah olacaktı. Başının üzerinde seri uçuşlarla yarasalar sinek böcek avlıyor, bir gece kuşu sessiz ve iri kanat çırpışlarıyla yakın ağaçların dallarında dolanıyordu. Açtı, üşüyor ve titriyordu; ıslak toprağa bıraktığı kundaktan zayıf bir ağlama sesi geliyordu. Gün ışıyınca saklandığı yerden çıktı, çevresine bakındı. Genzi yakan bir yanık kokusu çökmüştü ovaya. Uzakta, dağın eteğine sıralanan yığma taş duvarlı, basık damlı evlerin üzerinde ıslı dumanlar yükseliyordu. "Niobe! Tantalos'un kızı, Magnesya'nın ağlayan taş kadını! Büyük kayıplara ve korkunç yıkımlara uğradın; Zeus'a sığın, Spylos'a daya talihsiz başını! Bak, savaş tanrısı Ares, Adonis'i vurdu yine, anemonlara kan damladı! Gözyaşlarını sulara, çığlıklarını

rüzgâra sal ve dinle. Dinle bak inlemeleri, yine kıydılar evlatlarına, acıların hiç bitmeyecek!” Nehir boyunca yürüdü, Saruhanlı yolundaki köprüye yakın yerde bir at arabası yolağına rastladı. Yüksek çınarların gölgesinde alçak damlı, kerpiç duvarlı bir bağ evi gördü. Köpeklerin havlamasına çıkan yaşlı insanlar ona uzaktan tedirgin baktılar. Yaklaştı, bir şey diyemedi, kucağındakini uzatıp gösterdi, dizlerinin üzerine çöktü ve düştü, bayılmıştı...

Dışarıda, Eskişehir tren istasyonu çevresindeki birkaç cılız akasyanın sararmış yaprakları bozkırın acı ayazında savrulurken, bekleme salonundaki ahşap ve uykusuz kanepelerde oturanlar vardı. Mevsiminin kısa, solgun ve kederli günleriydi. Orta yerdeki büyük pirinç soba yanmıyordu ama sarı - solgun ışıklı loş mekâna insan bedeninden, soluğundan yayılan ılık ve ağır bir hava çökmüş; soğan ve pişmiş yumurta kokuları ter ve ten kokuları ile birleşmişti. Kara çarşaflı kadınlar, çarıklı heybeli erkekler, tahta bavullu solgun takım elbiseli memurlar ve hasretlerin, gurbetlerin ocağında bekleyişler vardı. Duvar diplerine sandık - sepet, yatak yorgan denkleri yığılmıştı. Dışarıdan tiz düdük sesleri duyulduğunda istasyon doğruldu, ayaklandı. Bir lokomotif düzayak mekânın sundurmalı çıkışının önündeki ilk hattan, siyah dumanlar ve beyaz buharlarıyla hız keserek yaklaşıyordu. İnən binen yolcular ve karşılayanlar uğurlayanlar dağılınca ortalık tenhalaştı, insansızlaştı. Yüksek bacalı şimendifer de bir süre sonra pufplayarak gardan ayrıldı; elindeki kirli bir torba ile siyah kıvrıcık saçlı bir çocuk kaldı beton zeminde, orta yerde. Duruşu dik, bakışları canlıydı; dokuz on yaşlarındaydı.

Kalın, tek düğmeli ve üzerine dar gelen aşınmış yün ceket, diz altında biten külot pantolonu, ayaklarında boyasız kaba kunduraları, uzun yün çorapları vardı. Endamlı, pardösülü bir genç adam yaklaştı, eğildi bir şeyler konuştu onunla; elini öptürdü, torbasını aldı ve yürüdü. Örme taş duvarları tuğla hatıllarla çevrili, duvar bitimleri bezemeli, kapı ve pencereleri kemerli, kırma çatılı istasyon binasını arkalarında bıraktılar. Osmanlı - Alman mimarisi yansımalar veren bu iki katlı yapı, İstanbul - Bağdat Demiryolu projesinin bir ürünüydü. Çevredeki tekdüzeliğe ve yoksul iklimte tek başına kafa tutuyordu sanki. Dört hatlı demiryolunu aşıp, yüz adım ileride kamyonun bozma birkaç otobüsün beklediği alanlık yere doğru ilerlediler. Ufak tefek çocuk, uzun bacaklı adamın hızlı ve kocaman adımlarına ayak uydurmaya çabalıyordu. Uzaktan onları gören kasketli, poturlu, sivri bıyıklı şoför, gaz pedalının yanında duran çevirme kolunu alıp otobüsten indi. Burunlu, nefti renkli ve ahşap karoserli otobüsün ön camının üzerinde kırmızı yağlıboya ile boydan boya MAHMUDİYE yazısı okunuyordu. Aracın tavanını tümüyle kaplayan çubuk demirle çevrili bagajda yükler, eşyalar, ağzı bağlı çuvallar arasında insanlar da oturuyordu. İçerideki döşemesiz tahta koltukların hepsi doluydu. Ön sıralardan birini öğretmene ayırmışlardı; oturdular. Sövmeler ve yakarmalarla tekrarlanan birkaç kol çevirme denemesinden sonra, isli bir duman ve homurtuyla çalışan kamyon - otobüs melezi makine sarsılarak yola koyuldu. Dışarıda kırmızı tuğladan örülmüş basık minarelerin şerefesindeki siyah cübbeli, beyaz sarıklı müezzinler, ikinci ezanını okuyordu. Büyükçe bir kasaba görünümündeki Eskişehir, savaşın ve işgalin

yaralarını yenice sarıyordu. Çamurlu yollardan kenar mahalleleri geçip Kanlıpınar’a vardılar. Burası 93 Muhaciri bir köydü; toprak damlı evler dar ve yoksuldu ama avluları temiz, duvarları kireç badanalı ve pencerelerinde pembe çiçekli camgüzelleri vardı. Köyün tarlalarında, derelerde, sırtlarda mermi kovanları şarapnel parçaları kaynıyordu; adını topraklarındaki şehitlikten almıştı. Köy çıkışından sonraki yol boyunca iki yanda uzanan kıraç toprakların tek süsü, taban yerlerdeki, su boylarındaki birkaç sıra söğüt ağacıydı. Ankara şosesinde bir saat yol aldıktan sonra Konya yoluna, Güneye dönecekler ve yol üstündeki Mahmudiye nahiyesine ulaşacaklardı. Mehmet Öğretmen, yorgun uyuyan çocuğu izliyordu; kirliydi, bakımsızdı, günlerce bamyı toplamaktan elleri kabarmıştı. O karabasanlı gecenin sabahında sığındıkları bağ evinde emziren bir gelin olmasa yaşamazdı ki! Savaştı, zor zamanlardı, kıtlık yıllarıydı; sütü kesilen kadının çocuğu açlıktan ölürdü. Yoksul ama merhametli insanlardı o evdekiler. Bugüne kadar besleyip büyümüşler, ikinci ana-baba olmuşlardı onlara. Çiftlik benzeri bu yerdeki durumlarına “yanaşma” demek olmazdı, kardeşler de bağlanmıştı onlara. Hele Mustafa! Sütkardeşini çok seviyordu. İri siyah gözlerine sevgiyle bakmaya doyamazdı. Birlikte okula başlamışlar, gerçekten kardeş olmuşlardı. Fidan kız da babasızdı onlar gibi. Kurtuluş’a çok az kala, İzmir kapılarında vurulmuştu Kamber Çavuş, harbin bitiminde künyesi gelmişti. Mehmet, Devlet okulunda parasız yatılı okuduğu yılların yaz aylarında yoklamış durmuştu kardeşini; öncesinde de barınmış, çalışmıştı burada boğaz tokluğuna. Hem de iki kişilik, iki boğazlık! Bağ bellemiş, arık kazmış

temizlemiş, ilaçlama sulama yapmış, üzüm kesmiş, bandırmış, sermiş, kurutmuştu; ta ki on altı yaşına kadar. Herkes için zor zamanlardı, mal mülk sahibi olmak yetmezdi ki, üretmek, takas etmek, paylaşmak gerekirdi. Ülke savaştan çıkmıştı; hasarlıydı, yaralıydı, insanlar acılıydı. Parayı tanımıyorlardı ama ambarda buğday, küpte yağ ve pekmez olmazsa hayatta kalamazlardı. Hükümetin savaş yetimi çocukları tarayıp kayıt etmesinden sonra, Manisa Valiliği aracılığıyla Denizli Köy Muallim Mektebine gönderilmiş, üç yıl eğitim görüp öğretmen olmuştu. İlkokulu bitirmiş olan 16-20 yaş arasındaki köy çocuklarını sınavla alan, yatılı okutan ve birkaç dönem mezun verdikten sonra kapanan bu okulun bir diğeri Kayseri'de açılmıştı. Okulunu bitirince hemen ataması yapılmış ve ilk aylığından kardeşine bilet alıp göndermişti; Manisa'dan kalkıp, Balıkesir – Kütahya üzerinden Eskişehir'e varan posta treninin üçüncü mevkisinden... Bu sabah köy otobüsüyle Eskişehir'e gelip, ona üst baş, çamaşır almıştı. Fakat umduğundan daha kısa ve çelimsiz çıkmıştı; olsun, büyüyünce giyerdi. Nasıl olsa artık birlikte olacaktı, yanında okutacaktı onu. Dışarıda hava kararmış, aracın yarı açık camından süzülen yağla yeli üşütmeye başlamıştı. Ceketini çıkarıp uyuyan kardeşinin üzerini örterken, avucunda sıkıca bir şey tuttuğunu fark etti. Küçük esmer emekçi parmaklarını aralığında, bunun iri mavi bir gök boncuk olduğunu gördü; usulca çocuğun yün kırçıl ceketinin cebine koydu...

Mahmudiye yeşillikler içerisinde bir yerleşim merkeziydi. Adını Osmanlı'nın yenilikçi hükümdarı Sultan Mahmut'tan almıştı. Erzurum dolayından sürgün gelen Zorba Salih'in oğlu Kumarcı

Mustafa, önceleri tutarlı ve adil davranışlarla çevrede kendini sevdirmiş ve büyük topraklara sahip olmuştu. Zamanla Ayan seçilip siyaseten de güçlenmiş, arazisini daha genişleterek halkı zorbaca sömürmeye başlamıştı. İki milyon dönüme ulaşan topraklarıyla ünlenen derebeyi, Sakaryabaşı'nda Kumarcı Adası diye anılan yerde bir de şato yaptırmıştı. Zamanın bir yerinde artan baskı ve yakınmalar üzerine, yörede söz sahibi olan bir diğer kişi, Kozanlızade Hacı Abdurrahman Ağa, Mustafa'ya karşı Devlet'ten yardım istedi. Bir güç zehirlenmesi yaşadığı anlaşılan Kumarcı, daha önceki birkaç olaydan ötürü Osmanlı ile sorunluydu, Saray'a asiydi. Bu bağışlanamaz bir durumdu; Yıl 1814'dü ve tahtta 2. Mahmut oturmaktaydı... Bursa'dan Mustafa Paşa komutasında gönderilen kuvvetlerle Kumarcı'nın malikânesi basılır ve yakılır, kendisi ve adamları öldürülür; malına mülküne el konulur. Yakın köylere kışlalar yapılır ve asker oturtulur. Bütün bu birliklerin maaşını ve iâşesini karşılayan Abdurrahman Ağa'ya Devlet Nişanı ile birlikte armağanlar gönderilir, takdir edilir. Köyün adı bu dönemde "Çifteler" olur. "Mahmud San-i Vakfı" adına Saltanat yönetimine alınan bu geniş topraklardaki Çiftlikat-ı Hümayun'un merkezi; bataklık, sıtma ve sıvrisineklelerin yol açtığı sağlık sorunları nedeniyle, 1914 yılında Mahmudiye'ye taşınır. Arazi, eskiden olduğu gibi tarımda, at ve koyun yetiştiriciliğinde kullanılır. Mahmudiye, Kafkasya'dan gelen Çerkezlerin ve daha sonra Balkanlardan göçenlerin iskânıyla birlikte büyük bir köye dönüşür ve zamanla nahiye merkezi olur. 1. Dünya Savaşında ve İstiklal Savaşı'nda yöre halkının millî birliğe katkısı ve mücadele azmi tamdır. Sosyal ve kültürel dokunun okuma

yazmaya ve yeniliklere karşı ilgisi iyidir. Ülkede ilk eğitim kursu 1936'da Mahmudiye Köyü'nde açılır. Modern tarım tekniklerinin uygulandığı Mahmudiye Devlet Üretim Çiftliği, uygulamalı dersler için öğrencilere uygun bir ortam sağlar. Eğitim adayları altı aylık bir kursa tabi tutulup, Ankara köylerinde staja gönderilir. Yine ilk Köy Öğretmen Okulları, 1937 – 38 öğretim döneminde Çifteler ve Kızıllıçullu'da başlar. Bu okulların sağladığı altyapı ve deneyim, 1940'da yasalaşan Köy Enstitüleri düşüncesini oluşturmuş, okulsuz ve öğretmensiz 12 milyon Anadolu köylüsüne öğretmen ve önder yetiştirme ülküsüne dönüşmüştür. Çok azının okur – yazar olduğu köylülerin çoğu; çetin topraklarda kaya oyuklarına sığınmış, dağların başındaki kartal yuvalarına çıkmış, bozkırlar ortasında köstebek çukurlarına girmişlerdi. Doğanın her türlü zulmüne boyun eğmeye mahkûm ve alışkın olan bu insanlar, tüm uygarlık bağlarından çok uzaktı. Mustafa Kemal, daha 1922'de konuya şöyle değinmişti: "Bu memleketin gerçek sahibi ve sosyal yapımızın ana unsuru köylüdür. İşte bu köylüdür ki, bugüne kadar eğitim nurundan yoksun bırakılmıştır. Bizim uygulayacağımız eğitim politikasının temeli, ilk önce var olan cehaleti yok etmektir. Genel olarak bütün köylüye okumak, yazmak ve vatanını, milletini, dinini, dünyasını tanıttak kadar coğrafya, tarih, din ve ahlak bilgileri vermek ve dört işlemi öğretmek eğitim programımızın ilk amacıdır." Altyapı ve insan malzemesindeki yetersizlik nedeniyle Anadolu köylerine eğitim götürmek çok zordu ve bunun için çeşitli yollar aranıyor ve deneniyordu...

Mahmudiye İlkokulunun dördüncü sınıfına kaydı yapıldı Mustafa'nın; en iyi arkadaşı

Sabit'ti. O da okumak için gelmişti ağabeyi Muzaffer öğretmenin yanına. Mustafa Hulusi Efendi, Kavala Medresesinden icazetli müderristi. Balkan Savaşında aile Batı Trakya'dan Denizli'ye göçmüştü; topraksızdı, aylıksızdı. Altı çocuğuyla zor idare oluyordu Muhacir Hoca. Bir Çerkez beyinin kızı olan Sümbül Hanım, babasından kalan İpsala kayıtlı tapuları Ferecikden koynunda getirmişti ama onları evlatlarına göstermekten çekiniyordu. Hocaefendiye göre "karı malından hayır gelmezdi" ve o devlete millete müdana etmezdi. Bu fermanlı/ tuğralı tapular, yıllardır kırmızı meşin kaplarında ve kadifeli sandığın en dibinde bekliyordu; ta ki emri hak vaki oluncaya dek, ondan sonra da iş isten geçmişti zaten. En büyük oğlu öğretmen çıkıp köye geldiğinde, koca incirin gölgesindeki cibinlikte uyuyan kardeşlerini gösterip, "Birisini okutunuz evladım" demişti. Genç Muzaffer, Fahire ile evleneceği zaman, yalnızca bir koşulu olduğunu, "bir kardeşini yanına alacağını" söylemişti. İstanbullu gelin adayı, yakındaki İsmetpaşa nahiye müdürü Reşit Bey'in kızıydı. İsmet İnönü'nün dayısı Topçu Hüseyin Ağa ve ailesi, Deliorman'dan göçtüğünde, nahiye yapıp adı İsmetpaşa'ya dönüşen bir köydü burası. Kendi halinde, namuslu ve çalışkan çiftçilerdi bu Tunaboylular... Mustafa ve Sabit, okul dışındaki zamanlarını da birlikte geçiriyorlardı. Çevredeki Çerkez, Muhacir ve Yerli halkın günlük yaşayışını; bayramlardaki, düğünlerdeki, ölümlerdeki törelerini, adetlerini görüyor, izliyor, bu farklı coğrafyanın unsurlarını; kurdu, kuşu, balığı, ağacı, toprağı ve suyu tanıyorlardı. Hüzünlü yalnızlıklarını birbirlerinin ruhuna dokunarak,

gönlüne tutunarak gideriyorlar, kasaba dışındaki kırlarda, yakındaki haralarda dolaşırken geldikleri yerleri anlatıyorlardı. Kardeşlerini, anasını, babasını, köyünü, köyün içinden akan çayı, kır merkebi, değirmeni, kır merkeple değirmene buğday götürüşünü, o değirmende geceleyişini, Büyük Menderes'i, ovayı, dağları; Sazak'ı, Babadağı, Pamukkale'yi anlatırken gözleri doluyor, sesi çatallanıyordu Sabit'in. Mustafa ise en çok Fidan'ı özlüyordu. Sıkça çıkarıp baktığı, öpüp kokladığı o mavi boncuğu taşıyordu cebinde. Ayrılmadan bir gün önce avucuna tutuşturmuş, "Kem gözlerden, kötülüklerden korur seni, baktıkça beni hatırla, hiç bırakma!" demişti küçük kız. Gün ikindiye kavuşmak üzereydi, bu saatlerde coşardı batı yeli; önce evin arkasındaki çınarlarda uğuldar, sonra nehir üzerinden ovaya doğru çerçöp savurarak uzaklaşırdı. Sultani çardağından zıplayarak inen kızıl tüylü bir sincap önlerinden geçip yüksek cevize tırmandı; çıplak dalların arasından kocaman ve kırmızı baktı. Yaprakları bakıra çalan asmaların, kütüklü omcaların arasındaydılar. Dalında unutulmuş, kışa dönen günlere kalan pörsümüş bir kara üzüm nefirgesi kopardı, birlikte dişlediler. İlk kez el ele tutuştular, "Beni unutma!" dedi Mustafa. Sonra alevlenen yanaklarını birbirine dayayıp, öylece kaldılar. Ilık nefesleri ve dupduru gözyaşları karıştı diğerine, kurşuni gök altında çisildleyen yağmurla birlikte ağıladılar...

Reşit Bey, gözünü budaktan esirgemeyen, uzlaşmaz tavırlı, maceracı ruhlu bir insandı: Dağıstan kökenliydi. Mektebi Sultani çıkışlı ve eczacılık eğitimi almış İstanbullu bir beyzadenin yurdun bu yalın ve yalın

köşesinde nahiye müdürlüğüne soyunması, geçmişine değilse de karakterine uygundu aslında. Bursa - Orhangazi'deki eczanesi iş yapmayınca, belki de mülkiyeli bir sivil paşa olan mutasarrıf babasına öykünerek, bu küçük çaplı idareciliği benimsemişti. Fakat işini biraz fazla ciddiye alıyordu sanki! Günler, geceler boyu süren atlı, silahlı eşkıya takipleri, yöredeki muhtarlar, ağalar ve beylerle giriştiği nüfuz ve otorite çekişmeleri, otlak-mera kavgalarının içinde buluverdi kendini. Yine çevre köylerde görevde olduğu bir gün, yörede hatırı sayılır, varlıklı biri olan Polis Ali geldi evine. At arabasının üzerinde buğday çuvalları vardı. Evin hanımı ve genç kızları çıkmadılar, yeni yetişen kız çocuğu Kadriye karşıladı onları. "Bunlar sizin, nereye inecek?" dedi Polis Ali. Arabanın üzerindeki sekiz on çuval buğdayı gösterilen yere indirip gittiler. Akşam eve gelen beybabaya buğday çuvalları gösterilince çok sinirlendi. Konuyu biliyordu zaten; Arapören köyünden olan Ali, Mesudiye köyünün merasında bin baş hayvan otlatmak istiyordu; mevzuat gereği buna izin veremezdi! Apar topar çağırılan ve azarlanan adam, gece yarısı yükleyip götürdü buğdaylarını. Düşündü, "bu şık olmadı" dedi kendince, koltuğunda savatlı gümüşten çok değerli bir Çerkez eğeriyle çıktı geldi ertesi gün. O da geri çevrilince Eskişehir Valisinin yanında aldı soluğu. Telefondaki ses öfkeli ve saygısızdı: "Müdür Efendi, Müdür Efendi! Siz bir vatandaşı nasıl zarara uğrattırınız! Bunca hayvanı neden aç bırakırsınız?" "Bugüne kadar 'Müdür Bey' diye hitap ediyordunuz. 'Müdür Efendi'yi aşağılamak kastıyla söylüyorsunuz, size aynen iade ediyorum. Ayrıca

artık burada çalışmam mümkün değil. Yarın istifamı sunmak üzere yanınıza geleceğim.” deyip telefonu kapattı. Ertesi gün “İsmetpaşa Nahiye Müdürü Eczacı Reşit Köksal” imzalı dilekçesini, makamında şehrin ileri gelenleriyle oturan Vali’ye sundu. Dilekçeyi baştan aşağıya okuyan Vali Bey, “Tanıştırayım; izzeti nefsi her şeyin üstünde tutan Eczacı Reşit Bey” dedi yanındakilere. Bir tür özür dilemekti bu, fakat buradan ayrılmakta kararlıydı Reşit Bey. Bir süre sonra Yozgat hükümet eczacılığına atandı. O günlerde Mustafa ile Sabit, ilkokulu bitirmişlerdi ve eğitimlerini sürdürmek istiyorlardı; fakat burada ortaokul yoktu ki! Asabi ve sert görünümünün ardında, merhametli bir yüreği vardı ve okuyanı severdi Reşit Bey. Damadı Muzaffer’in kardeşi, uysal ve akıllı bir çocuk olan Sabit’i yanına aldı. Kendi çocukları ile birlikte Yozgat’ta ortaokula başlattı. Mustafa’nın ise böyle bir şansı yoktu. Öğretmen olarak atandığı ilk yerde toplam beş yıl görev yapması gereken Mehmet, onun için bir çıkış yolu arıyordu...

20. yüzyılın başında Eskişehir’i toplumsal ve ekonomik açıdan en çok etkileyen olay, demiryolunun kente ulaşip iki hat halinde Konya ve Ankara’ya doğru devam etmesiydi. Haydarpaşa’dan yola çıkan ilk katar, Haziran 1892’de Eskişehir’e ulaştı. İki yıl sonra kentte Anadolu – Osmanlı Kumpanyası adıyla vagon ve lokomotiflerin onarım ve bakımını, üretim ve montajını yapan bir fabrika kuruldu. Çok sayıda Eskişehirliye iş alanı yaratan Kumpanyada yetişen gençler, daha sonra diğer fabrikalarda usta eleman olarak çok kolay iş buluyorlardı. Ne var ki şehir ve

tesis, 1919 yılında Eskişehir’i ele geçiren İngilizlerin işgaline uğradı. Ancak, kentin Millî Mücadele’den yana tavrı koyması ve Kuvâ-yı Milliye örgütlenmesinin tamamlanmasıyla, Milli Alay ve 20. Kolordu komutanı Mahmut Bey, sert bir notamla işgal kuvvetlerinin kenti bir saat içinde terk etmelerini istedi. Sürenin uzatılması istekleri reddedilen İngiliz kuvvetleri, çok sayıda araç gereç ve mühimmat bırakarak aynı gün şehri terk ettiler. Milli güçlerce el konulan kuruluşun adı ise “Eskişehir Cer Atölyesi” olarak değiştirildi fakat bir yıl kadar sonra bu kez Yunanlılar Eskişehir’i işgal ettiler. İstiklal Savaşının sonunda kenti kurtaran birliklerimiz, yakılıp yıkılmış, harabe halinde bir Eskişehir buldular. 1930’lara gelindiğinde Anadolu demiryolu ağı Doğu - Batı ve Kuzey - Güney ekseninde örülürken, Eskişehir’de Cer Atölyesi odaklı sosyal ve kültürel bir değişim yaşanmaktaydı. Demirspor kulübü kurulmuş, çalışanların aileleri bisiklet, voleybol, güreş, futbol, eskrim, tenis gibi sporlarla tanışmıştı. Fabrikanın toplantı evi bir kültür sitesiydi. Ünlü ‘Kumpanya Mızıkacı ve Musiki Takımı’ yani ‘Fabrika Badosu’, önce yerel müzisyenlerle başlayıp, Ankara’dan gelen öğretmenlerle takviye edilerek Cumhuriyet Baloları ve açık hava konserlerinde boy göstermişti. Kent yaşamına önemli katkılar sağlayan, zamanla kent dokusu içinde kalan, istasyon bitişiğindeki bu emektar ve üretken işyerinde buharlı lokomotifin “kalbi” sayılan “buhar kazanı” üretimi de nihayet başarılmıştı. Bu ilk buhar kazanının çeliğine alınmış terini katan emekli “Cer” işçisi Sabri Altınkap, o günlerin heyecanını ve gururunu şöyle anlatırdı: “Efendi, buhar kazanı bu, buhar kazanı! Yani makinenin

kalbi! Cer ne demektir bilir misin? Cer; kuvvet, çekiş gücü demektir. Cer Atölyesinde ‘Cer’in kendisini yapacağız şimdi anlayacağın. Ben on altı yaşındayım, “kazan” lafı duyuldu ya mahallede, Odunpazarı’nın arkasında oturuyoruz o sıra, yetişkin usta muamelesi yapılır oldu bana. Kumpanya dedin mi duracaksın. Bak, eskiden bir kız istedin diyelim. Sorarlar ‘nerede çalışıyorsun?’ Kumpanya dedin mi kızı aldın demektir. İtibarı çok yüksekti. Sonra bu kazanın üzerinde Grup (Krupp) yazmıyor, Tüsen (Thyssen) yazmıyor, Cer yazıyor Cer!” Cer, onu üreten fabrikanın ismidir; aynı zamanda başarabilmenin gücü demektir, Cumhuriyet demektir, bağımsızlık demektir ve geleceğe umutla bakabilmektir. Batı Cephesi Komutanı Miralay İsmet Bey; “Elimizde yedi adet 15’lik top vardı. Bunları muhtelif depolarda terk edilmiş olarak bulduk. Lakin işe yaramadan, sadece boru olarak duruyorlardı, çünkü kamaları alınmıştı. Eskişehir Cer Atölyesinde kamaları yapıldı. Sakarya Meydan Muharebesi ve Büyük Taarruzda kullanıldı.” İsmet Paşa’nın anlatımını, Atölyenin ustalarından Ahmet Akar tamamlıyor; “İmalat-ı Harbiye’den iki genç subay geldi, torbalarından işçi tulumlarını çıkardılar ve şahmerdanın başına geçtiler...” Vagon aksları bu şahmerdanla dövülür, sonra torna tezgâhında oyulur, böylece kamalar üretilir, kamalar toplara takılır ve ilk denemeler yapılır. “Eskişehir ovasında top salvoları yankılanırken gözyaşlarımız sel gibi aktı, ödülümüz sevinç gözyaşları oldu.” İş yoluna girer, top kamaları için seri üretime geçilir. Ancak ilerleyen Yunan kuvvetleri Eskişehir’e girer; ama o şahmerdan, torna tezgâhları, vagon

aksları ve tabii ki ustalar çoktan Ankara'nın yolunu tutmuşlardı. Onlara süvari kışlasında yer gösterilir. İlk işleri ahırlardaki at pisliklerini temizleyip yerlerin düzeltilmesi olur ve kapıya elle yazılmış bir tabela asılır: "Eskişehir Cer Atölyesi." Cer, Eskişehir'deki yuvasına kurtuluştan sonra döner ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü'ne bağlanır. Genç Cumhuriyet'in büyük atılımları için çalışmaya başlar; yurdu demir ağlarla örmek yolundaki kutsal çabayı üstlenir. Bu tesisi önemli kılan diğer bir özelliği de Cumhuriyet'in ilk ve uzun dönem tek ağır sanayi kuruluşu olmasıdır. O yıllarda okul kitaplarında Eskişehir Cer Atölyesi için "ağır sanayi tesisimiz" ifadesi kullanılmaktaydı...

10. Yıl marşının coşkuyla, gururla söylendiği günlerde Cer Atölyesi'nde bir "Çıraklık Okulu" açıldı. Okulun amacı, fabrikada ve özellikle okula ulaşma olanağı olmayan ara istasyonlardaki demiryolu işçilerinin çocuklarına mesleki eğitim vermektir. İlkokulun ardından kayıt yaptıranlar da, talebe pansiyonlarında barınarak okuyabileceklerdi. Mehmet, Mustafa'yı bu okula yazdırmıştı. Eğitim dönemi başlıyordu. Bir gün önceden Eskişehir'e gelmiş, bir handa gecelemiş ve ertesi gün şehri gezip, bir aşevinde karınlarını doyurmuşlardı. O gün ayrılık günüydü. Okul avlusunun bir köşesinde kardeşinin ellerini iri avuçları içinde tutan genci izleyen bir öğretmen, onu usulca yanına çağırdı. Vedalaşmayı fazla uzatmaması gerektiğini ölçülü bir dille anlattı. Yanına döndü kardeşinin; bir şeyler diyecekti ama boğazına düğümlenen kocaman yumrukla baş edemiyordu ki, kendine çekti sarıldı sarıldı ve

ardına bakmadan uzaklaştı. Gözyaşlarını dışarıda ılık esen Eylül yelinde kuruttu. Mustafa ise yine yalnızdı. Hüznüne direnmeye çabalıyordu, ağlamayacaktı. Okula gelen ilk grubun içindeydi, birkaç gün içinde katılanlarla bir sınıf oluşturacaklardı. Anadolu'nun değişik yörelerinden sökün etmişti bu yoksul gençler. Bir daha ele geçmeyecek bu öğrenim ve meslek edinme şansı onlar için çok önemliydi. Islak ve ay ışısız bir sonbahar akşamı, ayrılık duygularını yoğunlaştırıp üzerlerine çöktü, yatakhaneye geçtiler. Soğuktu; yanmayan döküm bir soba vardı orta yerde. Ranzalar koridor oluşturacak şekilde sıralanmış ve numaralanmıştı. Duvar diplerinde insan boyunda ahşap, yağlı boyalı dolaplar dizilmişti. Kapaklarının üzerinde asma kilit takmak için çengelleri vardı. Paylaştılar, yanlarında getirdikleri eşyaları yerleştirdiler. Üst ranzadaki keçeleşmiş yün yatağa girip, kılıfsız kahverengi battaniyeyi üstüne çekti. Az sonra bu hangar gibi mekânı zoraki aydınlatan ışıklar da söndürüldü. Çoğunluğu yer yatağından gelen gençler, somyada yattıkları bu ilk gecelerine alışmaya çalışıyorlardı. Sonraki günlerde ranzasından düşüp, sessiz ve mahcup yatağına dönenler olacaktı. Çevresindeki koyu karanlığın derinliklerinden sayıklamalar, mırıldanmalar, horlamalar gelmeye başladı. Bu çocuklar kim bilir buraya hangi duygularını; özlemlerini, umutlarını ve tasalarını taşımışlardı. Uyuyamıyordu, gözlerini ahşap mertekli tavana dikti, kiremitlerin arasından yıldızların göz kırptığını gördü. Bu solgun pırıltıları saydı, bir süre sürdürdü bu oyunu sonra Fidan'la aynı gökyüzüne baktıklarını, bu yıldızları birlikte gördüklerini

düşündü, sevindi biraz. Neden sonra yorgun ve hüzünlü gözkapakları uykuya kavuştu, kalbinin üzerinde birleştirdiği avuçlarında o gök mavisi nazar boncuğu vardı...

Mustafa geçen yıllar içinde gelişip serpilirken, Türkiye'de büyüyor, güçleniyordu. Her ikisini de umut veren bir delikanlı olarak karşıladı 1940 yılı. Her ikisi de, yoktan var olan serencamlarıyla dünyayı kan gölüne çevirecek ve büyük yıkımlara neden olacak 2. Dünya Savaşının sarp ve haşın kıyılarında buldular kendilerini. 1936'dan itibaren Faşist İtalya ve Nazi Almanyası, Rusya ve Japonya ile anlaşarak, saldırgan ve yayılcı politikalarla Avrupa ve Dünya haritasını yeniden şekillendirmeye başlamıştı. Almanların Polonya'yı işgal etmesi, bardağı taşıran son damlaydı; İngiltere ve Fransa Almanyaya savaş ilan etti. Balkanlar'da kapımızı zorlayan savaş nedeniyle, Cer atölyesinin yetişkin usta ve işçileri topluca askere alınınca, bu boşlukları doldurmak için altı aylık kurslarla yeni işçiler eğitildi. Atölyede kalan bir avuç uzman işçi bir yandan demiryollarına ve orduya eksiksiz bir destek sağlarken, yeni işçi ve çıraklara öğretmenlik de yaptı. Diğer yandan seferberliğin yol açtığı güçlükleri ve zor koşulları aşabilmek için, daha önce denenmemiş birçok makine parçalarının, hatta takımların üretimi gerçekleştirildi. Serpilmiş, gelişmiş, yakışıklı ve akıllı bir gençti artık Mustafa. Teorik ve uygulamalı dersler yanında Almancası da çok iyiydi. Çıraklık okulunda öğretilen Almanca dersleri ile okulu bitiren öğrencilerin Almanyada teknik okullarda eğitilmesi hedeflenmişti. Ülkede teknik eleman yetiştiren

eğitim kurumları o denli yetersizdi ki! Devlet ve kurumlar, kısıtlı bütçelerinden fedakârlık yaparak, genç beyinlerini yurtdışında, özellikle Almanya'da eğitmeye ve onlardan yurt kalkınmasında yararlanmaya çabalıyordu. Alman propaganda makinesi de buna olumlu bakıyordu zaten. Nazi Almanya'sı genç Cumhuriyet'in bir takım sıkıntılar içinde olduğunu biliyor, eğitim ve basın başta olmak üzere Türk sosyal, politik ve ekonomik alanlarına girebilmenin yollarını arıyordu. O yıllarda Alman istihbaratının Hitler'e sunduğu raporda, Türkiye'nin kendi tarihine ve inkılaplarına şiddetle ilgi duymasına rağmen, henüz bilim ve kültür alanında gerekli boşluğu dolduramadığı belirtilir. Atatürk'ün dil ve tarihe önem verdiği ve yurtdışına öğrenci gönderdiği vurgulanan raporda, Türk öğrencilerin Almanya'yı tercih etmesinin bulunmaz bir fırsat olduğundan bahseder. 1937-1938 öğretim yılında, yurt dışında devlet hesabına yüksek öğrenim gören öğrenci sayısı oldukça fazlaydı ve önemli bir bölümü Almanya'daydı. Savaş yılları boyunca, silah sanayinin vazgeçilmez hammaddesi olan Bor madenini Almanya'ya satmaktan çekinmeyen Türkiye'nin bu ülkeye yakın tarafsız pozisyonu, Türklerin orada fazla sıkıntı çekmemelerini sağlıyordu. Türk öğrenciler, Polonya işgalinden sonra geri çağrıldı ama bu geçici bir önlemdi. Türkiye'nin savaşta yer almayacağı belli olduktan sonra tekrar gönderildiler ve bu sayı giderek arttı. Türklerin Alman çoğulcu toplumu içerisindeki durumları ise çelişkiliydi. Bazıları, Almanlar tarafından Yahudi sanılarak antisemit saldırıların kurbanı olurken, bazıları da Nazi

öğretisine sempati duyuyordu. Türk öğrencilerin uygun döviz kurundan dolayı ekonomik durumları hayli iyi idi; o yıllarda TL çok değerliydi...

Sabahtı, az önce yemekhanede çorbalarını içen öğrenciler, bahçede toplanmış, sıra olmuşlardı. Pencere kemerleri tuğlayla örülmüş tek ve çift katlı yapılarla çevrili, toprak zeminli avludaydılar. Örme taş duvarlı, kiremitli çatılı, yüksek binanın önündeki takım elbiselilerden biri, kalın çerçeveli gözlüklü olanı, Cer Atölyesi müdürüydü; yanında Çıraklık Okulu öğretmenleri de vardı. Kılolu bedenine dar gelen ütüsüz kruvaze ceketinin düğmeleri sıkıca kapalıydı. Geniş alnının üzerinden başlayan düz siyah saçları arkaya taralıydı. Ciddi ve otoriter tavırlıydı. Karşısındaki öğrenci sıralarını süzdükten sonra ayrıca kümelenen bir grup öğrenciye döndü: "Evlatlarım, sizleri bugün tahsilinizin devamı için Almanya'ya yolcu edeceğiz. Teknik okullarda okuyup değerli diplomalar alacak, mühendisler olacaksınız. Orada bulunduğunuz süre içinde Devletimizin eli her zaman üzerinizde olacak; sakın ha kedere, yılgınlığa düşmeyin, kendinizi yalnız ve sahipsiz sanmayın! Bizleri, milletimizi iyi temsil edin. Şerefınızı, haysiyetinizi ve milliyetinizi her şeyin üstünde tutun. Öğrenim hayatınızı başarıyla tamamlayıp dönün ve bu aziz vatanın hizmetine girin, borcunuzu ödeyin. Memleketin refahı ve kalkınması için gayret sarf edin. Ha, bir şey daha; az önce gördüm, yemekhaneden çıkıp şu oluklu çeşmede akan suyla elinizi ağzınızı yıkadınız. Ülkenize, buraya döndüğünüzde o demir boruya bir musluk takınız. Hayırlı yolculuk..."

Elbe nehrinin kıyısındaki banklardan birinde oturuyordu, sıkıntılıydı. Bu soğuk Şubat akşamında, ayaklarının altındaki buz tutan toprağa ve buharlaşan nefesine rağmen üşümüyordu. Hatta cebindeki mektubu sıkıca tutan avucu terlemişti bile. Ağabeyinin Eskişehir kent merkezinde bir okula atandığını, evlendiğini ve yakında bir yeğeni olacağını öğrenmişti. Fidan'dan ise yıllardır haber alamıyordu. Belki o da evlenmişti, çocukları vardı mutlaka. Sütkardeş olmasalardı, isterdi onu. Beklerdi Fidan, kaderini bağlardı ona şüphesiz. Fakat töre kesindi, inançlar egemendi orada; sütkardeşle evlenilmezdi! Yine de onu çok seviyor, unutamıyordu; bunca zaman ve bunca yerde onun hayalini sürüklemişti peşi sıra. Fakat aşk öyle haindi ki, gidip en imkânsız bulur seçerdi. Sabit'le bir kez Eskişehir'de karşılaşmış, bir yerde oturup konuşmuşlardı. Yedek subay olarak Trakya'da, Bulgar sınırında yapıyordu askerliğini, üniformalıydı. Rüzgârın önünde savrulan yaprak misali birçok yerde, akraba yanlarında kalmış, iş bulmuş çalışmış; Eskişehir, Denizli liselerinde okumuş ve en son Diyarbakır lisesinden mezun olmuştu. Birlikte büyüdükleri Reşit Bey'in küçük kızıyla, Kadriye ile evlenmişti. Mustafa da anlatmıştı; Dresden'deki mühendislik öğrenimini tamamlayıp ülkesine, Türkiye'ye dönecekti yakında. Almanya'nın kültür ve tarih başkentiydi burası, "Elbe'nin Floransa'sı" denirdi. Tarihi binalarını, müzelerini ve diğer kültür kaynaklarını tümüyle korumayı başarmış bir şehirdi. Savaşın sona ermek üzere olduğu bu günlerde, bir milyonun üzerine çıkmıştı nüfusu; güvenli bir yerdi...

Sirenler, Müttefik uçaklarının Dresden'e ilk hava saldırısını bildirdiğinde gece ilerlemişti. Her zaman yemek yediği lokantadaydı, az sonra kaldığı pansiyona gidecekti. Sığınaklara koşanlar oldu ama şehirdeki bu büyük nüfusu koruyacak fazlaca bir önlem yoktu. Bu şehrin bombalanması için askeri açıdan bir neden de yoktu; neredeyse teslim olmuş Almanlardan son bir kez intikam almak dışında! Bombardıman giderek şiddetleniyordu. Büyük patlamaların ardından gökyüzüne yükselen cehennem bacaları kenti yutmaya çalışan bir ejderha gibi uzanıyor, alev sütunları her yönde giderek güçleniyordu. İlkinden birkaç saat sonra, halk ölümlerini toplamaya, yangınları söndürmeye ve sığınaklardan çıkmaya başlayınca bir saldırı daha gerçekleşti. İnsanlar merkez tren istasyonunun yanındaki büyük parkta, yani ilk bombardımandan kaçıp sığınılan yerdeydiler. Bu bölgeye de kısa sürede binlerce ton patlayıcı ve fosfor bombası atıldı. Artık hiç kimse için kurtuluş yoktu! Alev rüzgârları sanki kaçanları izliyor, binalarda bulunanlar ise yanarak ya da dumandan zehirlenerek ölüyordu. Bu ikinci saldırı *çok acı ve* büyük bir sürpriz olmuştu; sonuç kesin, katliam müthişti. İnsanlar ayakta bile duramıyor, herkes dizlerinin üzerinde sürünmeye *çalışıyor*, *sığınaktakiler bile nefes almakta zorlanıyordu*, havada oksijen kalmamıştı. Caddeler kor haline gelmiş demir parçaları ve yanmış insan bedenleriyle doluydu...

Büyük yıkımın üzerinden birkaç gün geçmişti. Hala dumanı *tüten kentin görevlileri, sokaklardaki cesetleri yüksek demir putrellerden oluşan yakma platformlarına getirip*,

üst üste yığıyorlardı. Yorulmuşlardı, oturdular, sigara yaktılar. Birazdan buraya da ceset yakma ekipleri gelirdi. Kentte taş üstünde taş kalmamıştı ve havadaki yanık insan kokusu dayanılır gibi değildi. *Ölüleri toplayanlardan birinin dikkatini çekti; kaldırımında yüzüstü yatan adamın avucunda sıkıca tuttuğu bir cisim vardı. Kasılı parmakları açmaya çalıştı, başaramadı, vazgeçti. İki kişi başlı – ayaklı tutarak fırlattılar ölüyü, ölü insan yığınının en üstüne. Kolları iki yana açılan bedenin avuçları aralandı ve cansız parmakların arasından mavi bir şey yuvarlandı, isli paslı zeminin üzerine; iri mavi bir gök boncuktu, kimsecikler görmedi. Çok uzaklarda, Gediz kıyısındaki bağ evinde bir kadını o gece uyku tutmadı. Kalktı, çocuklarının üzerini örttü. Düzayak evinin önüne çıktı, çardağın altındaki hasır iskemleye oturdu. Nehirden kurbağa, uzaklardan köpek sesleri geliyordu. Komşu bahçedeki iri cevizin dallarının arasından Dolunayı gördü. Sonra Samanyolu'na, yanıp sönen yıldızlara baktı; gökyüzü bu gece ne kadar cümbüşlüydü! O sırada uzak batı göklerinden bir yıldız kaydı, Spil'in doruklarının ardında gözden kayboldu. Derinlerden gelen bilinmedik bir sızıyla ürperdi, evine girip kapısını kapattı, yatağında döndü, yine uyuyamadı...*

Ocak 2018

(Babam, Selim Sabit Pilevne'ye ithafımdır.)

Usta-Çırak Meselesi

Ankara Orman Bölge Müdürü Sait Zarifoğlu ve Ilgaz Orman İşletme Müdürlüğü Devrez Orman İşletme Şefi R. Remzi Doğan- 1985 Yılı

R.Remzi DOĞAN

Em.Orman Yüksek Mühendisi

İ.Ü.OrmanFakültesi-1978

Değerli genç meslektaşlarım, uzun yıllardır Orman İşletmeciliğinde çalışırken yaşadığım veya gözlemlediğim olaylara, öğrendiğim bilgilere dayanarak hasbelkader edindiğim mesleki tecrübelerimi sizlere aktarmak istiyorum. Bir meslek, en iyi şekilde usta-çırak ilişkisi içerisinde öğrenilir. Sizlerden, anlatacağım hususları ciddiye almanızı rica ediyorum. Akıllı insanlar edinilmiş tecrübelerden istifade ederler. Dolayısı ile beni dinleyerek, anlattıklarımı kendinizce yorumlayarak ve uygulayarak bizlerin bu tecrübeleri edinirken kaybettiğimiz zamanı ve stresleri yaşamamış olursunuz.

Refik'in kelime manası; Arkadaş, dost, koca, eş, zevce, yol arkadaşı, muavin yardımcı, mesleğe yeni giren kimsenin rehber olarak tanıdığı kişi anlamına geliyor.

Mesleğimize yeni intikal eden ve henüz İşletme Şefi olarak sorumluluk almayan siz değerli Refiklere tavsiyelerim özetle şunlardır;

- Ketum olunuz. Yani, sır saklamayı biliniz. Görev yapacağınız yerde en az altı ay çevreyi gözlemleyiniz. İnsanları tanıyınız. Köyde veya ilçede hareket ettirici, yerel halka yön verici güçleri öğreniniz. Çevrenizdeki veya maiyetinizdeki insanlar hakkında peşin kanaate sahip olmayınız. Uzun süreli gözlemler neticesinde oluşturacağınız kanaatlerinizi kimseyle paylaşmayınız. Vereceğiniz kararların etkili olması için bu gereklidir. Genellikle mahalli memur ve işçiler ile çalıştığınızı unutmayınız.

- Uygulamalarınızda ve davranışlarınızda her zaman tutarlı olunuz. Bir hususta belli şartlara bağlı olarak gösterdiğiniz duruşu benzer şartlar karşısında farklı bir yer ve zamanda değiştirmeyiniz. Tutarlı ve adil olunuz. Çevrenizin sizi izlediğini unutmayınız. Tutarlı davranışlarınız, köylü ve çalışanlarınızda saygı ile güven duygusu oluşturur.
- Bir konuda karar veriyorsanız ve konu önemli ise, bu konuyu etraflıca inceleyip düşündükten sonra karar veriniz. Verdiğiniz kararın arkasında durunuz. Şartlar değişmişse kararınızı da bu çerçevede değiştirebilirsiniz. Aşırı inatçı olmayınız. Maksat, problemin idareimizin aleyhine olmadan ve karşı tarafın da rızasına uygun çözümleridir.
- Her zaman araştırmacı ve sorgulayıcı olunuz. Hiç bir konuda peşin hükümlü olmayınız. Çünkü zaman içinde yanılmış olduğunuzu anlayabilirsiniz. İdare ettiğiniz veya muhatap olduğunuz insanlar ile sürekli gerginlik yaşamayınız. Gerginlik başlamışsa yumuşama çareleri arayınız. Sözlerinize, üslubunuza her zaman dikkat ediniz. "Söz var öküz durdurur, söz var saban kırdırır." Özdeyişini unutmayınız. Aynı kelimeler ile farklı cümleler kurabilirsiniz. Aynı cümleyi farklı ses tonu ile ifade edebilirsiniz. Her zaman aklınızı kullanınız. Aceleci olmayınız. Sabırlı olunuz. Sabır ile betona çivi bile çakabilirsiniz.
- Memuriyet yapıyorsunuz. Halkın kaynaklarını ücreti mukabili idare ediyorsunuz. Her şeyi gurur konusu yapmayınız. Çözemediğiniz konuda gereğini yapmak için şartlar gerektiriyorsa geri adım atınız.

Zaman kazanınız. İleri adım atmak için fırsat kollayınız. Tutumunuz ile sevmeyenlerinizin sayısını artırmayınız. Biliniz ki, sevmeyenleriniz çoğaldıkça mücadele cepheniz genişler ve zayıf noktalarınız çoğalır. Bu durum geçene kadar çevreniz ile ilişkilerinizde daha dikkatli olunuz.

- Çevrenize devamlı olumsuzluk yaymayınız. Pozitif olunuz.
- Kendinizi ispata çalışmayınız. Yapıp ettikleriniz zaten bunu ortaya koyar. En kötü niyetli amir bile çalışanı çalışmayanı bilir.
- Memur, vatandaş karşısında her zaman güçlüdür. Kaba kuvvet yerine aklınızı ve kaleminizi kullanınız. Bunun için, bilen insan olmalısınız. Bilmek için de okumak, öğrenmek ve uygulamalar içerisinde bulunmak gerekir.
- Herkes kendi bulunduğu makamda güçlüdür. Şef ve Müdür kendi bürosunda, köylü köyünde, üretim işçisi ormanda. Makamınıza veya büronuza gelen kişilere karşı sert olmayınız. Sorun varsa, çözümü de vardır. Çözümeyen sorunları bazen zaman çözer. Şartların değişmesini bekleyiniz.
- Şeffaflığınız ile ilgili sorunları çözemiyorsanız üst makama önerinizi yazılı rapor ile bildiriniz. Neticelendiremediğiniz işi takibe alınız. İdari konularda sizi kızdıran hususlara 24 saat geçmeden cevap vermeyiniz.
- Maiyetinizdeki çalışanları sağlık ve psikolojik yönleri ile takip ettiğiniz gibi arazi görevine giden personelinizin dönüşlerini de takip ediniz. Gösterdiğiniz ilgi, maiyetinizin size olan güvenini

de beraberinde getirir. Sağlıklı personel ile çalışmak işlerinizi kolaylaştırır. Takiplerinizi belli ederek değil; hissettirmeden yapmaya çalışınız.

- Maiyetinize emir vermeyi biliniz. Tereddütlü davranmayınız. Emirleriniz açık, anlaşılır ve mevzuat dâhilinde olmalıdır. Amirlerinize, arkadaşlarınıza karşı her zaman saygılı olunuz. Maiyetiniz ile disiplinsizliğe sebep olacak şekilde lakayt üslup içinde olmayınız. Çalışanlarınız, sizin samimi ve şefkatli olduğunuzu bildiği kadar, disiplini sevdiğinizi bilmelidir. İşyerinde sorun yaratan çalışanlarınızın olması halinde; zamanında disiplin kurallarını işleteceğiniz gibi, başarılı çalışmalarını da zamanında takdir etmeyi ihmal etmeyiniz. Başarıları ödüllendirmenin çarelerini araştırıp bulunuz. Çalışanlarınızın iyi ve kötü gününde yanında olunuz.
- Teşkilatımızdan emekli olmuş her seviyede personelimiz ziyaretinize geldiklerinde gereken ilgiyi gösteriniz. Sorunları varsa çözmek için samimi çaba gösteriniz. Göstereceğiniz ilginin dönüşü her zaman müspet olacaktır. Özellikle yerel emekli personelin sizle ilgili memnuniyetinin etkisi, çalışmalarınızda size; beklemediğiniz katkıları sağlayacaktır. Unutmayınız.
- İşiniz ile ilgili olarak, talebi bulunan daire amirleri ile iyi geçinmeye çalışınız. Sosyal faaliyetler bunu daha iyi sağlar. Bulduğunuz yerdeki birim amirleri ile zor durumda kalmadıkça uyum içerisinde olmaya çalışınız. Yaptığınız işleri, çalışma alanlarınızı mülki amirlere ve diğer yerel

- yetkilileri gezdirmenizde fayda vardır. Onların desteği ile birçok sorununuzu çözebilirsiniz. İkna edici olunuz.
- Mesleğimizin riskleri vardır. Bir gün şikâyet edirsiniz. Şaşırmanız. Gurur yapmanız. Hukuksal konularda sıkıntıya düştüğünüzde, mutlaka hukukçu yardımı alınız. “Ben nasıl olsa haklıyım” diye düşünmeyiniz. Dava konusu neticelene kadar işi ciddiyetle takip ediniz.
 - Mevzuatımız geniş ve detaylıdır. Her uygulamanın karşılığı vardır. Araştırınız. Şefliğinizde beklenmedik şekilde ve mevzuat yanını bilmediğiniz bir durumla karşılaşmanız halinde; mevcut durumu kâğıda aksettiren tutanak tutunuz. Tutanağı olayın şahitlerine imzalayıp İşletme Müdürlüğüne bildiriniz.
 - Amiriniz zorlasa dahi mevzuat dışı iş yapmayınız. İdarenin yararına yapıyorum düşüncesi ile de mevzuat dışına çıkmayınız. Sonuçta, beklemediğiniz muameleler ile karşılaşabilir, iyi niyetinizin kurbanı olabilirsiniz.
 - Şefliğinizi iyi tanıyınız. Bitkisiyle, iklimiyle ve insanıyla v.b programlarınızı yaparken her zaman hedefleriniz olsun. Gençleştirmede, yol ve benzeri her konuda. Hizmet içi eğitim semineri ve tatbikatlarına katılmaya özen gösteriniz. Giderken konu ile ilgili yeterli bilgi sahibi olmaya çalışınız. Katılımcı olunuz.
 - Telefon görüşmelerinizde veya bulunduğunuz ortamda konuşurken söylemlerinize dikkatli ediniz. Yanlış yorumlanabilecek ifadelerde bulunmayınız.
 - Yıllık izinlerinizi kullanınız.
- Maiyetinizde çalışanlarında iznini zamanında veriniz. Ailenizi ihmal etmeyiniz.
- Mevsimsel olarak veya gün içerisinde zamanın kullanımı çok önemlidir. Görev yaptığınız yerin iklimi çalışma zamanınızı planlamanızda çok etkilidir. Damgalarınızı Eylül Ekim aylarında yapmazsanız (Ankara Bölge Müdürlüğü için) ilkbaharda zorlanırsınız. Zati yakacak ihtiyaçlarını Ekim ayı sonuna kadar vermezseniz Kasım ayında kar yağabilir. Vatandaşlara karlı havada odun toplattırmak suça teşvik etmek demektir.
 - Maiyetinizdeki çalışanların kapasitelerini iyi tahlil ediniz. Vereceğiniz görevin içeriğine göre mevcutlar içerisinde en uygun kişiyi seçiniz. Siyasi ve duygusal davranmayınız. Çalışanlarınıza kapasitesinin üstünde iş vermeyiniz. Sabah erken saatte araziye çıkmazsanız mani durumlar ortaya çıkar. Arazi işiniz aksar.
 - Çok okumanız ve yazmanız gerekir. Öğrenmeye, bilgi edinmeye karşı aç olunuz. Edindiğiniz bilgileri çevrenize aktarma konusunda cömert olunuz. Günlük tutmanın çok faydasını görürsünüz. İlerleyen yıllarda günlükler; mesleğimizin geçmişini ortaya koyan belgeler olacağı gibi, ailenize bırakacağınız en önemli miras olacaktır. Yazmalısınız. Çünkü ormancılık, buzun üzerine yazı yazmak gibidir. Kaydetmediğiniz sıkıntılar, mutluluklar zamanla unutulur. O zamanki duygu ve düşüncelerinizi zaman geçtiğinde ifade etmek mümkün olmaz.
 - Teknik gözlem defterinizi mutlaka değerli bilgiler ile doldurunuz. Sizden sonra
- gelecek arkadaşınıza zaman kaybettirmeyiniz. Size saygı duymasını sağlayınız. Fotoğraf makineniz yakınınızdan eksik olmasın. Şefliğiniz ile ilgili her şeyi fotoğraflayınız, videoya alınız ve arşive ediniz.
- Mesleğinizi o kadar iyi öğrenmelisiniz ki, bulunduğunuz mecliste mesleğiniz dışında bir kimse sizin mesleğiniz ile ilgili olarak söz sahibi olamayacağını anlasın. Bilgi, özgüveni ve beraberinde tevazuu getirir. Biliniz ki, olgunlaşan başaklar başını eğer.
 - Kâinatın acelesi yoktur. İnsanların acelesi vardır. Bütün mesele geriye dönük olarak “keşkelerinizin” az olmasıdır. Bu dünyada ne ekerseniz onu biçersiniz.
 - Uygulamada gördüğünüz idari ve teknik yanlışları gücünüz yetiyorsa düzeltiniz. Düzeltmiyorsanız ve şartlar müsaade etmiyorsa unutmayıp yetkili noktaya gelince düzeltiniz.
 - Maiyetinizi dinleyiniz. Önemli konularda görüşlerini dikkate alıp değerlendiriniz. Bu görüşler yanlış da olsa sabırla dinleyiniz. Yaptıracağınız işlerde çalışanlarınızı konunun içine çekmeniz onlarda işi sahiplenme duygusu yaratır.
 - Araziyi ne kadar çok gezer ve iş alanlarını denetlerseniz işiniz ile ilgili olarak o kadar çok hâkimiyet sağlarsınız. Denetlemek, emir vermekten daha önemlidir. Şefliğinizdeki idare binalarınızı, her türlü tesislerinizi temiz ve bakımlı tutunuz. Ormanların korunmasına çok önem veriniz. Silvikültürel damgalarınızı mutlaka kendiniz yapınız. Eş düzeyde diğer teknik

elemanlardan mecbur olmadıkça damga için yardım istemeyiniz. Ormanlarınıza olan hâkimiyetinizde, damganın tarafınızdan yapılması çok önem taşır.

- Mevzuatın devamlı olarak güncellendiğini unutmayınız. İdari bir konuda karar verirken güncellenmiş son mevzuat olup olmadığını sorgulayınız. Şartnameleri, sözleşmeleri iyi inceleyiniz. Araştırmacı ve sorgulayıcı olunuz. Bilmediğiniz her şeyin ve hatta kelimenin peşine düşününüz. Başkalarının bilgisine dayanarak, muhakeme etmeden kararlar almayınız. Bilgi aldığınız kişi konu hakkında yanlış veya eksik bilgiye sahip olabilir.
- İşletme Şefi olarak her zaman elinizin altında şeffiğiniz ile ilgili detaylı teknik ve idari bilgileri, güncellenmiş olarak bilgilendirme dosyası adı altında bulundurunuz. Ani yapılacak denetimlerde bilgileri aramak zorunda kalmayınız.
- Üretimde veya başka işlerde çalışan yabancı veya yerli işçiler ile mesafeli ve dengeli ilişkiler kurunuz. Aşırı yakınlaşmaların şikâyetleri beraberinde getireceğini unutmayınız. Maiyetinizde çalışanlar veya Şeflik işlerinde çalışan kişiler ile borç alacak ilişkisine zinhar girmeyiniz.
- Sosyal problem olan yerlerde yaptıracağınız işe bağlı olarak; evveliyatta bu sorun nasıl ortaya çıkmış, ne gibi çözüm yolları ortaya konulmuş, detaylı araştırma yapınız. Problemin çözümü için uygun zaman kollayınız. Sabırlı olunuz. Taraflar ile görüşmeden olası taleplere karşı alternatif planlar

hazırlayınız. İlçede ve köylerde yaşayan vatandaşlar üzerinde etkili Kooperatif Başkanı, Köy Muhtarı gibi kişiler yanınıza geldiklerinde veya karşılaştığınızda onlara samimi davranınız. İnsanlar üzerinde yaratacağınız güven ve samimiyet duygusu ilerleyen zaman içerisinde olası problemlerinizin çözümündede size mutlaka katkı sağlayacaktır.

- Amiriniz, maiyetiniz veya mahalli halk ile çözemeyeceğiniz sorunlar ortaya çıkmışsa görev yeri değiştirme girişimine hemen başlayınız. Yer değiştirmekle bir şey kaybetmezsiniz. Elde ettiğiniz tecrübeleri yeni gideceğiniz yerde daha rahat uygulama imkânı bulursunuz. Neticede hepimiz insanız. İş yerinde yaşanan anlaşmazlıklar, belirsizlikler ve gelecek kaygısı en büyük stres sebebidir. Stresleriniz, ailenizin etkilenmesine ve iş veriminizin düşmesine sebep olur.
- Tayin taleplerinizi dillendirmeyiniz. Tayininiz çıkmışsa orada fazla durmayınız. Çünkü görev zafiyeti ve kişisel yıpranma başlar.
- Uygulamada yaptığınız idari, teknik ve insani yanlışları fark ettiğinizde hemen düzeltme çareleri arayınız. Sorunlarınızı amiriniz ile paylaşınız. Hatalarınız küçük iken izalesi kolay olur. Büyüdükçe çözümü zorlaşır. Onun için, hataların üzerine vakitlice ve cesaretle yürümek size her zaman kazandırır.
- Normal çalışma şartlarında İşletme Şefi beş yıldan önce yeterli tecrübe biriktiremez. Sekiz yılda ancak yetişmiş sayılabilir. On yıldan sonra ise

tecrübeli “baba şef” olabilir! Bu süreleri uzatmak veya kısaltmak sizin elinizdedir.

- Orman İşletmeciliği açık alan işletmeciliğidir ve İşletme Şeffiği yapacak mühendisin lider karakterli olması işin tabiatı gereğidir. Sağlık ve karakter olarak bu işe uygun olmadığınızı görüyorsanız en kısa zamanda teşkilatımızın sizi başarılı kılacak diğer branşlarına geçmenizde fayda vardır.
- Sizler de mesleğinizin ilerleyen dönemlerinde elde edeceğiniz birikimlerinizi benim ifade ettiğim hususları geliştirerek güncelleyerek yeni göreve başlayan meslektaşlarımıza aktarmayı unutmayınız.
- Büyük şehirlerin stresinden uzak, tabiatın içerisinde, özgür şekilde hareket edebilen ve gelecekte saygınlığı daha da artacak olan bir mesleğe sahipsiniz. Ancak, mesleğimizin içinde bulunduğu idari sistemin sorunları ve geniş mevzuat yükü, her zaman uyanık olmanızı da beraberinde getirmektedir. **Her zaman aklınızı kullanınız.**

Sizlere, meslek ve özel yaşamınızda başarılı, mutluluk dolu yıllar dilerken ailelerinize de en derin saygılarımı sunarım.

Not; Ankara Orman Bölge Müdürlüğünde görev yaptığım dönemde, Refik Orman Mühendislerini eğitmek amacı ile düzenlenen seminerde Şube Müdürlüğümle ilgili bilgileri verdikten sonra ilave olarak yaptığım tavsiyeleri yeniden değerlendirerek yazdım. Bu manada, yazımın başlığını “Usta-Çırak meselesi” olarak koymayı uygun buldum. Ümit ederim ki bu metni okuyan değerli meslektaşlarıma fayda sağlamış olurum.

Hatıralarım

Sabri DENİZ

Yeşil Türkiye Ormancılar Derneği
Eski Genel Başkanı

27 Mayıs 1950'de Muş'ta bölge şefi olarak asker dönüşü göreve başladım. Malum olduğu üzere 14 Mayıs 1950'de Demokrat Parti iktidar olmuştu. Her tarafta halkımız DP iktidarını çılgınca alkışlıyordu. Muş, Bitlis, Van ahalisi meşeler yeşil yapraklı iken buğday biçer gibi bağ yapıyor ve kışın keçilerini yediriyordu. Baharda bu bağların çalı kısmını eşeklere yükleyip fırın ve evlere yakacak olarak satıyorlardı. Biz de kaçak orman emvali olarak bu mallara el koyuyor eşeklerini müsadere yoluyla satıyorduk, DP'nin yönetim kurulu başkanları bizden bu uygulamayı bırakmamızı talep ediyorlardı. Askerden yeni gelmem ve gençliğin verdiği heyecanla bu talepleri reddediyordum. Ancak, bir süre sonra beni şikâyet ettikleri için nahiye merkezi olan Norşin'e tayin edildim. Bu zamanda çok şiddetli kış mevsimi sürmekte yerlerde 2 veya 3 metre kalınlığında kar oluyordu. Muş'tan Norşin'e tayin edildikten sonra depoda büyük bir odun istifi vardı. Arazi çok karlı olduğundan ölçü yapamadık, istifi ölçü suretiyle çıkan miktarla işletmenin kaydı aynen çıktığı için bu miktar üzerinden istifi teslim

aldım. Norşin bölgesi kapatılıp Tatvan bölgesine bağlandıktan sonra depodaki emval Van askeri birliğine satılmış. Sevkiyat sonunda depo, anladığıma göre 30 ton açık vermiş. Bunun üzerine işletme müdürlüğü genel müdürlükten müfettiş istemiş. Gelen müfettişlik kesim yapan Naci beyi sorumlu görmeyip neden zamanında istifi Tatvan bölge şefliğine teslim etmediğimden dolayı beni ve Tatvan bölge şefi Celal beyi sorumlu görerek hakkımızda suçluluk işlemi yaptı. İşletme müdürlüğü de bizi mahkemeye verdi. Ne kesim, ne de satış yapmadığım halde mahkemeye verilmem beni çok üzdü. O yaz süresince, istifin yapıldığı depoda güneş sığağında ve kapalı yerde olmak üzere ağaçların ne kadar fire verdiğini araştırdım. Bu araştırma sonunda çıkan fire oranı ile istifte çıkan açık miktarı aynen geldiğinden mahkeme de bizi beraat ettirdi 1951 yılbaşında birçok bölge ve işletmeler kapatıldığından bu arada Norşin bölgesi de kapatılarak Bitlis merkezine tayin edildim.

Şark Hizmeti Yönetmeliğine göre 3 yıl bu yörelerde görev yapmamız

gerekiyordu, ilk çocuğumuzun vefat etmesi ve 3 seneyi geçmiş olmamız hasebiyle tayinimi istedim, İnebolu işletmesi Evrenye bölge şefliğine tayin oldum. 29 Mart 1955 günü Evrenye’de göreve başladım. Bölge mıntıkasını tanımak üzere bir muhafaza memuru ile atlarla köylere çıktık, ilk gözüme çarpan muhtelif evlerin önlerinde en az 10 metre yüksekliğinde 5X5 ebadında kalas haline getirilmiş emvalden yapılmış istifler gördüm. Muhafaza memuru sorum üzerine “bunlar kaçak emvaldir. Hepsi hakkında tutanak tuttuk ve mahkemeye verdik” dedi. Yine sorum üzerine “bütün bunlar Küre ormanlarından kesilip orada biçildikten sonra katırlarla buraya taşıyıp, istif ediyorlar” dedi. Yazın hakim beyler keşfe gelecekler ve bunlar hakkında bir karar verilecek. Nitekim yaz başlangıcında işletme müdürlüğünden gelen bir emirle benim işletmeyi temsilen keşfe gelen hakimlere iştirak etmem bildirildi. Haziran yahut Temmuz ayında İnebolu’dan ceza hakiminin keşif için geleceğini öğrendim ve mahkemeye iştirak ettim. Hakim yanında katibi, mübaşiri ve ayrıca İnebolu’dan bir kayıkçı ile inşaat teknikeri iki kişiyi teknik bilirkişi olarak beraber geldiler. Köyden de mahalli bilirkişi olarak bir kişi davet edildi. Teknik bilirkişiler istiflerin boyunu ve çapını ölçerek kaç metreküp emval olduğunu hesapladılar, istif sahibine soruldu. Cevaben; benim falan yerde bir tarlam var. Oradaki ağaçlardan elde ettim. Tapum da budur diyerek hiçbir tastiki olmayan ve nasıl elde edildiği bilinmeyen bir kâğıt parçasını ibraz etti. Ben hemen itiraz ettim. Hakim *biz ceza mahkemesiyiz. Bize ne verirlerse biz onu kabul ederiz. Dediğin tapuyu ancak hukuk mahkemeleri ister* dedi.

Adamın iddia ettiği yere gittik. Orman içinde bir dönüm kadar yer vardı, İçinde en az 5 sene evvel kesilmiş ağaçların dip kökleri vardı. Bu köklerden kesilen ağaçlarla istiflerdeki emvalin örtüşmesi mümkün değildi. Ancak, ormancılıkla hiçbir alakası olmayan iki teknik bilirkişi hiç düşünmeden bu köklerin çapları ölçtüler. Civardaki göknar ağaçlarının boylarını tahmin ederek bir hesap yaptılar ve istiflerdeki emvalin buradan kesilen ağaçlardan meydana geldiğini ifade ettiler. Böylece tamamen Küre ormanlarından kesilip istif edilen binlerce metreküp kaçak emval yasal hale gelmiş oldu.

Orman işletmesi davayı temyiz etti. Kaçakçı beyler dosyanın Ankara’ya postalandığı günü öğrenip, bir koşu Ankara’ya gittiler. Aradan 15 veya 20 gün geçti geçmedi onlar dosyanın onandığını telgrafla bildirdiler. Böylece kaçakçılar aklanmış oldu ve bizde kaçak emvali damgalayıp tezkeresini verdik.

Küre ormanlarından keserek kaçakçılık yapan ve bu kaçaklarını devletin mahkemesiyle yasal hale getiren kaçakçıları gördükçe, Bitlis’te çalı çırpı keserek hem evinin ısınmasını temin eden ve hem de hayvanlarını beslemeye çalışan gariban köylüleri düşünürüm. Bu gün bile hala içim sızlar.

06 Nisan 2018, Alanya

“Benim Afrikam” Gerçekten “Benim” mi?

S. Serdar YEGÜL

Orman Müh.

Yorumlarınız için:

s.serdaryegul@gmail.com

*“Afrika’da bir çiftliğim vardı...
Ngong Tepelerinin eteklerinde...”*

Benin Afrikam (Out of Africa) filmini [1] ilk izlediğimde üniversite öğrenimi yıllarındaydım. Aklımda sadece birkaç sahnesi kalmış. Bir aslanın Karen’a dörtlüye saldırdığı sahne bunlardan biri örneğin.

Bir meslek kitabında [2] aynı filme rastladığımda çok şaşırdım. Nasıl bir bağlantı kurulduğunu merak ettim. Kitapta; *ulusal park ve korunan alanları mekân olarak kullanan belgesel ve filmlerin bu mekânlara olan ilgiyi daha ucuz ve daha etkili bir şekilde sağlayabildiği ve filmin gösterimi sonrası her yıl Kenya’yı ziyaret eden turist sayısında artış olduğu* yazıyordu [3]. Bu bilgiler üzerine, geçen otuz yılın ardından filmi tekrar izlemeye karar verdim.

Karen rolünde Meryl Streep

Yönetmenliğini Sydney Pollack’ın yaptığı, başrollerini Meryl Streep ve Robert Redford’un paylaştığı ve Türkçeye “Benim Afrikam” adıyla çevrilen 1986 yılı yapımı filmin pek çok sahnesinin arka planında Doğu Afrika’nın muhteşem doğal güzellikleri yer alıyor. “En iyi film”, “en iyi yönetmen” gibi yedi dalda Oscar ödülü alan eserin senaryosu, Karen Blixen’in gerçek hayat öyküsünden alınmış.

Kenya'nın
muhteşem
doğası

FİLMİN KONUSU

Filmde özetle, Danimarkalı Barones Karen Blixen'in 1913 -1931 arasında Kenya'da yaşadığı hayat anlatılır. Danimarkalı soylu bir kadın olan Karen Dinesen (Meryl Streep), ülkesinde unvan sahibi bir kişiyle evlenmek ister; ancak bu mümkün olmaz. Bunun üzerine, bir başka unvan sahibi kişiyle (Baron Bror Blixen) anlaşır ve ikili Doğu Afrika'ya (Kenya'ya) giderek orada evlenmeye karar verir. Evlilik, seyahat ve Afrika'da yerleşme masrafları Karen'in ailesi tarafından karşılanmaktadır. Bütün plan ve program yapılır ve "zengin kız - fakir oğlan" Kenya'da evlenir.

Karen "Barones" unvanını alır almasına ama daha evliliklerinin ilk gününde Baron Bror Blixen, Karen'a: "Ailen sana bir unvan satın aldı Barones, beni değil!" deyiverir ve ertesi sabah erkenden ava çıkar. Sonraki zamanlarda Baron, ava çıkmaya devam eder ve "hep bir yerlere" gider. Karen ise içindeki yalnızlığı, yetiştirdiği kahve plantasyonlarında çalışarak ve geceleri gaz lambalarının aydınlattığı evinde Baron'un arkadaşlarına hikâyeler anlatarak geçirir.

HİKÂYE ANLATICILIĞI

Karen hikâyelerine başlamadan önce, misafirlerinden hikâyenin ilk cümlesini söylemelerini ister. Bu ilk cümle üzerine, içinde zihinsel bir yolculuğa çıkar ve saatler süren bir hikâyeyi anlatmaya başlar. İlk hikâyesinin bitiminin ardından, Baron'un arkadaşlarından, maceracı ve avcı Denys Finch (Robert Redford), hikâyelerini kaleme alması için Karen'a bir dolmakalem hediye eder. Böylece Karen ile Denys arasında yakınlaşma başlar. Zaman içerisinde Karen ile Denys birbirlerini öylesine etkilerler ki, özgür ruhlu Karen gider, yerine evcimen ruhlu bir kadın gelir. Yalnızlığı benimsemiş Denys gider, yerine Karen'a bağlı bir erkek gelir.

Karen kahve
alanlarında
çalışırken

Barones Karen ve Denys Finch

“BENİM, BENİM, BENİM!”

Diğer taraftan, Karen ve Denys birbirlerini tanımaya başladıkça, olaylara farklı baktıklarını da keşfederler. Bir gün bir baloda Karen: “Benim çiftliğim, benim Kikuyularım (bölgede yaşayan yerli bir kabile), benim şunlarım, benim bunlarım!” dediğinde, Denys dayanamaz şu karşılığı verir:

*“Sahip olduğunuz şeyler aslında nedir Karen?
Biz Kenya’da sahip konumunda değiliz.
Biz sadece gelip geçiyiz.”*

Bir başka gün Denys, Karen’ı, yaban hayatı ve yöre halkının yaşamını daha yakından göstermek için Kilimanjaro dağı eteklerine doğru birkaç günlüğüne bir geziye çıkarır. Gece kamp kurdukları yerde yaktıkları ateşin başında sohbet ederlerken Denys şunları söyler:

*“Hayvanlar hiçbir şeyi gönülsüz bir şekilde yapmazlar.
Her şeyi ilk defaymış gibi yaparlar.
Avlanmak, çalışmak, çiftleşmek; hep böyledir onlar için.
Yalnız insanoğlu bunları kötü bir şekilde yapar.
Yalnız insanoğlu yarı yolda vazgeçer.”*

Karen ve Denys piknikte

Birlikte geçirdikleri zamanlar arttıkça Karen, Denys'i daha çok sahiplenir ve sonunda onunla evlenmek ister. Denys ise bu evlilik fikrine sıcak bakmaz. Denys'in bir başka kadınla seyahate çıkma fikri, bardağı taşıran son damla olur ve kavga ederler. Sonrasında ise her şey birden bire değişir.

“HERŞEY BİRDENBİRE OLDU!”

Derken bir gece çiftlikteki kahve fabrikası yanar; Karen'in zaten zor durumdaki işleri iyice bozulur ve iflas eder. Karen, tüm çiftlikteki eşyalarını satmak zorunda kalır ve Afrika'ya bir daha dönmemesine Danimarka'ya gitme planları yapar. Bu sırada Denys, iki kişilik uçağı ile safari turları düzenlemektedir. Karen'in işlerinin bozulduğunu duyan Denys, ona yardım etmek, tekrar birlikte olmak ister. Ama bu teklif, Karen'ı Danimarka'ya dönme fikrinden vazgeçirmez. Bunun üzerine Denys, Karen'ı Kenya'nın liman bölgesine kadar uçağıyla götürmek ister. Karen bu teklifi kabul eder. Ancak Denys'in bir-iki günlük işi vardır, döndükten sonra gideceklerdir. Ancak Denys, bu bir-iki günlük işten geri dönemez; uçağı düşer ve ölür. Karen Danimarka'ya döner ve bir daha Afrika'ya gitmez. Ancak, Denys'in mezarının üzerinde sabah akşam aslanların dolaştığı haberi mektuplar aracılığıyla Karen'a ulaşır.

Denys uçağıyla Karen'ı gezdirir

SONUÇ YERİNE

Sinemaseverler Benim Afrikam filminde bir yandan Karen ile Denys arasındaki yakınlaşma ve çatışmayı izlerken diğer yandan da doğu Afrika'nın muhteşem doğal güzelliklerini görecektir ve içleri ferahlayacaktır. Filmde Kenya'nın doğal güzelliklerinin güçlü görsel etkisinden olsa gerek, *her yıl Kenya'nın milli parklarını ziyaret eden turist sayısında önemli artış olduğu* [3] ifade edilmektedir. O zaman sormadan edemiyorum: “Sinema sanatının eşsiz imkânları kullanarak neden benzer filmler bizim milli parklarımızda da çekilmesin? Ve neden bizim turist sayımızda da artış olmasın?”

Diğer taraftan, filmde insanın doğadaki yeri ve davranışları üzerine önemli vurgular yapılmaktadır. Örneğin, Barones Karen'in hemen her şeye “*benim şuyum, benim buyum!*” demesi üzerine, Denys'in, sömürgeleştirilen Afrika'da hiçbir şeyin aslında onların olmadığını vurgulaması çok anlamlı görünmektedir. Kenya'dan hareketle tüm dünya için düşünüldüğünde ise, aslında insanoğlunun doğadaki hiçbir şeye sahip olmadığı; doğada sadece bir misafir olduğu düşünülebilir.

İlaveten filmde, Denys'in ağzından, insan ve hayvan davranışları kıyaslanır ve insanoğlunun “yarı yolda vazgeçmesi” eleştirilir. Pek çok sahnesi eşsiz Afrika doğasıyla süslenen, insan-doğa ilişkilerine getirdiği anlamlı eleştirileriyle Benim Afrikam filmini tavsiye ediyor ve iyi seyirler diliyorum.

Gerçek hayatta Barones Karen Blixen

KAYNAKLAR:

- [1] Benim Afrikam / Out of Africa, 1985, Universal, DVD
- [2] İlter E., Ok K., Ormancılık ve Orman Endüstrisinde Pazarlama İlkeleri ve Yöntemleri, 2007. Sayfa 421.
- [3] Eagles, “Understanding the Market For Sustainable Tourism”, Linking Tourism, the Environment, Sustainability. USA Forest Service, INT-GTR-323. 1995 s. 23-33.

Şeker ve “Cargill A.Ş.”

Fettah OTO

Anayasa Mahkemesi Emekli
Üyesi

1982-1986 yıllarında Bursa İdare
Mahkemesi Başkanlığı görevinde
bulunmuştur

Yakın tarihte, TBMM eski Başkanvekili Sn. Uluç Gürkan bir TV Kanalında, Türkiye'nin gündeminde bulunan 14 Şeker Fabrikasının özelleştirilmesi kararına karşı direnen kişi ve kuruluşlara, bir kitaptan yararlanmalarını öneriyordu. Bursa Barosu dergisi eki olarak yayımlanan ve kapağında “*Muktedirlerle Dans: Cargill*” yazılı olan kitap dikkatimi çekmişti. Ertesi gün Bursa Barosu Yayın Yönetmeni Sn. İhsan Bölük Beyi aradım; kitabı Ankara'daki ev adresime hemen gönderdi. Kendisine bu nazik ilgisi nedeniyle teşekkürlerimi ilettim.

Bu yazımızda, bugünlerde adı sıkça dile getirilen ve geniş adı “**Cargill Tarım, Sanayi ve Ticaret A.Ş.**” olan bu Kuruluşun adını kısaltılmış olarak “**Cargill**” ya da “**Şirket**” olarak ifade edeceğiz. “Nişasta bazlı şeker” sözcükleri yerine de “**NBŞ**” kısaltmasını kullanacağız.

Bursa, Orhangazi İlçesi İznik Gölü çevresinde **NBŞ** üreten **Cargill**, Ülkemizde bu amaçla kurulan 5 tesisten kapasitesi en büyük olanıdır (yılı 1 milyon ton). Ayrıca, bu üretim tesislerinden İstanbul Pendik’de bulunan üretim kapasitesi yüksek birine de Ülker Grubuyla birlikte ortaktır. Dünyanın sayılı şirketleri arasında

yer almaktadır ve 66 ülkede faaliyet gösterdiği söylenmektedir. **Cargill Yasası** olarak bilinen Yasanın TBMM görüşmeleri sırasında, Bursa eski Milletvekili Emekli Büyükelçi Sn. Onur Öymen tarafından, bu **Şirket**’in “*Hükümetler devirip, hükümetler kurduğu*” ifade edilmiştir (Kaynak, TBMM tutanakları). Kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla bu güçte bir **Şirket** hakkında bu Kitabı hazırlamak, ancak yurtseverlik duygusuyla açıklanabilir. Bu nedenle Kitabı yayın hayatına kazandıran Bursa Barosu Başkanlığını ve Yayın Yönetmenini kutluyorum.

Cargill’in ürettiği **NBŞ** nedir? **NBŞ**, mısırdan (mısır tatlı olmadığı için) çeşitli kimyasallar karıştırılarak üretilen, tatlandırıcı gücü yüksek, halk arasında mısır şurubu olarak adlandırılan, pancar şekerine göre de çok ucuz olan bir şeker türüdür. Bugünlerde çeşitli TV kanallarında bu şekerin halk sağlığına ne kadar zararlı olduğu Bilim ve Tıp çevreleri tarafından dile getirilmektedir. Tıp çevreleri **NBŞ**’nin; kanser, şeker, kalp, obezite, karaciğer yağlanması, gibi insan sağlığının en ölümcül hastalıklarının ana nedenlerinden biri olduğunu açıklamaktadırlar.

Sorularımıza Gelelim:

- Halk sağlığına bu kadar zararlı olan **NBŞ**’nin Ülkemizde üretilmesine niçin izin verilmiştir?
- **NBŞ** üretim kotasının neden %15 oranına kadar yükseltilmesine karar verilmiştir? (son yılda 369 bin ton **NBŞ** üretildiğini, kontrolsüz üretimin bu rakamın dışında olduğu konuyu yakından bilenler tarafından ifade edilmektedir).
- Neden Batı Ülkeleri **NBŞ** kullanılmasını, halk sağlığına zararlı olduğu gerekçesiyle kendi ülkelerinde yasaklamaktadırlar? (Fransa ve İngiltere’de tamamen yasaklanmış, Almanya’da ise %1.69 oranında üretilmesine izin verilmiştir).
- Ülke gündeminin ön sıralarında yer alan 14 Şeker Fabrikasının özelleştirilmesinin istenmesi, çokuluslu şirketlerin **NBŞ** üretim kotalarının arttırılması yoluyla bu fabrikaların yok edilme girişimi midir?

Sorduğumuz bu soruların cevaplarını **Cargill**’in Ülkemizdeki öyküsünde bulabiliriz. Bu öykünün içinde çokuluslu emperyalist şirketlerle işbirliği yapan siyasiler ve bürokratlar var. Mahkemeler, yurtsever Barolar, hukukçular ve sivil toplum kuruluşları var.

Cargill'in Öyküsü:

Şirket, 19.12.1990 onay tarihli, 1/25.000 ölçekli İznik Gölü Çevre Düzeni İmar Planında, "1. sınıf tarım arazisi ve tarımsal niteliği korunacak sulama ve uzun mesafeli koruma alanı" olan topraklar üzerinde 212.240 m² alanda, 2000'li yılların başından itibaren hukuk dışı üretimini sürdürmektedir. Üretimin yasalılık kazanması için, söz konusu imar planında değişiklik yapmak gereksinimi ortaya çıkmıştır. Bu değişiklik yapılır; Tesislerin üzerinde bulunduğu alan "Tarımsal Amaçlı Mısır İşleme Tesisleri" alanına dönüştürülür. Ancak bu plan değişikliği Danıştay Altıncı Dairesinin 26.11.2002 günlü ve E:2002/4839, K:2002/5652 sayılı kararıyla iptal edilir.

Bu iptal kararı üzerine bu sefer söz konusu alan, Bakanlar Kurulu'nun 5.5.2005 tarih ve 2005/8944 sayılı kararıyla "Özel Endüstri Bölgesi" olarak ilan edilir. Bu işlemin iptali isteğiyle açılan davada da, Danıştay Onuncu Dairesinin 8.2.2006 günlü, E:2005/6613 sayılı kararıyla sonuç olarak "Söz konusu alanın Özel Endüstri Bölgesi olarak ilan edilmesinde hukuka uygunluk görülmemiştir" gerekçesiyle yürütmenin durdurulmasına karar verilir. Bu arada, Tesisin faaliyetlerinin durdurulması isteğiyle Bursa İdare Mahkemelerine ayrı ayrı 4 dava açılmıştır. Bursa İdare Mahkemeleri özetle, "Tesisin kurulu bulunduğu alanın 1. Sınıf tarım arazisi olduğu, İznik gölünü besleyen su kaynaklarını kirlettiği, atıklarını Karsak Deresi yolu ile Gemlik Körfezine boşaltarak çevre kirliliğine neden olduğu" gerekçeleriyle **Cargill'in** faaliyetlerinin durdurulmasına karar verir.

Artık söz konusu Yargı Kararlarının etkisiz hale getirilmesi için yasal düzenleme yapma zorunluluğu ortaya çıkmıştır (Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Bush tarafından istendiği söylenen bu yasa değişikliğinin hikâyesi Bursa Barosu Başkanlığı'nın yayımladığı kitapta anlatılmaktadır).

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'na, 5071 sayılı kanunun 2. Maddesiyle eklenen geçici 4. Maddenin TBMM' de kabul edilerek Kanunlaşmasıyla **Cargill'e** yasal koruma getirilir. Maddenin 2. fıkrasıyla da, **Şirket'in** bazı bürokratik işlemler nedeniyle faaliyetinin aksamaması gözetilerek engelsiz üretime devam etmesi sağlanır. Bu yasal düzenlemenin iptali isteğiyle CHP tarafından Anayasa Mahkemesine açılan davanın, Anayasa Mahkemesi'nin 14.4.2011 günlü, E:2008/35, K:2011/65 sayılı kararıyla oyçokluğuyla, "iptale konu Maddenin Anayasaya aykırı olmadığı görüşüyle" **Reddine** karar verilir.

Anayasa Mahkemesi'nin bu kararına karşı yazdığım karşı oy gerekçemde (7 sayfa), **Cargill** için yapılan bu Yasal düzenlemenin 3 nedenle Anayasaya aykırı olduğunu açıkladım. Bu aykırılıkların Özeti şöyledir:

1. Başbakanlıktan, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığına yazılan 28.4.2006 gün ve 2006 sayılı resmi yazının, **Cargill** ile ilgili sorunları ortadan kaldıran Yasa Tasarısı hazırlanması talimatını içermesi; resmi yazı ile **Cargill** yetkililerinin Yasa Tasarısı hazırlıklarına katılmalarının

istenmesi; ayrıca Yasanın **TBMM'**deki görüşmelerinde, AKP Bursa eski Milletvekili Sn Ertuğrul Yalçınbayır'ın, "bu tasarının **Cargill'in** çıkarlarının korunması amacıyla yasalaşmasının istendiğini" dile getirmesi; (Kaynak Meclis Tutanakları, AKP Hükümetinin getirdiği Yasa Tasarısına AKP Milletvekili karşı çıkmaktadır) Kanun'un **Cargill'in** çıkarlarının koruması amacıyla çıkarıldığını göstermektedir. Oysa Anayasa Mahkemesi'nin, Hukuk Devletinde özel çıkarların korunması için herhangi bir yasal düzenlemenin yapılamayacağına ilişkin birçok kararı bulunmaktadır. Bu nedenle iptal istemine konu Madde Anayasa'nın 2. Maddesine aykırıdır.

2. Bu Yasa Tasarısının Danıştay ve İdare Mahkemesi Kararlarını etkisiz hale getirmek için hazırlandığı açık şekilde görülmektedir. Bu nedenle iptale konu Madde Anayasanın 138. Maddesine aykırıdır.

3. İptali istenen maddenin, tarım için en değerli arazilerin tarım dışı amaçla kullanılmasının, Devlete tarım arazilerini koruma ve gereken tedbirleri alma görevini yükleyen Anayasa'nın 45. Maddesine aykırı olduğu da açıktır.

4. Soru; sizce Anayasa Mahkemesi bu açık **Olgulara** rağmen neden yasanın Anayasaya aykırılığını görmezden gelmiştir?

5. Yaşadığımız olaylar öykünün devam ettiğini, sonucun halkımızın geleceği ve sağlığı için iyi olmayacağını gösteriyor. İzleyelim!.

Şiir

Derleyen: Dr. Said DAĞDAŞ

VİCDANINA SORMAZ MISIN?

Çeşit çeşit orman türü,
Toprağa örtüdür pürü!
Bize temiz hava verir,
Hiç bağına sarmaz mısın?

Orman, toprak yerde biter,
Gölgesinde aslan yatar!
Dallarında kuşlar öter,
Sese kulak vermez misin?

Yatağından kalkıyorsun,
Terör olup çıkıyorsun!
Nasıl kıyıp yakıyorsun?
Vicdanına sormaz mısın?

I. bonitet mükemmel bir Kızılçam
ormanı (Çığlık Orman İşletme
Şefliği, Bölme Nu.: 246, 6.4.2017,
S. Dağdaş).

Gazipaşa-Yeşilyurt Köyünün genel görünümü ve yöre
ormanları (Çığlık Orman İşletme Şefliği, 6.4.2017, S.
Dağdaş).

Ormanlarımızın vefakar ve cefakar işçileri
(Çığlık Orman İşletme Şefliği, Ümmüçüksuyu
Mevkii, 6.4.2017, S. Dağdaş).

HEP SEVELİM BİZ ORMANI!

Çoktur ormanın sorunu,
Baharda açar pürünü!
Anlatayım eserini,
Çok severim ben ormanı!

Türlü türlü halleri var,
Bülbül konar dalları var!
Mevta taşır salları var,
Çok severim ben ormanı!

Orman deyince coşarım,
Gölgelerinde yaşarım!
Yangına hızlı koşarım,
Çok severim ben ormanı!

Ben, bu yaşta bir Yılmaz'ım,
Tarihten silinmez yazım!
Benim değil, hepimizin,
Hep sevelim biz ormanı!

I. bonitet mükemmel bir Kızılçam ormanı
(Çığlık Orman İşletme Şefliği, Bölme Nu.: 246, 6.4.2017, S. Dağdaş).

“Almancının Havuzu” başından, Yeşilyurt Vadisi
(Çığlık Orman İşletme Şefliği, 6.4.2017, S. Dağdaş).

Yeşilyurt'lu iki emektar orman işçisi
(Bölme Nu.: 85, Turhan Yılmaz (1968'li)
ve Ahmed Yalçın (1972'li), (Çığlık OİŞ,
6.4.2017, S. Dağdaş).

Şiiri söyleyen: 1936 doğumlu, Antalya-Gazipaşa (Selinti) kazası, Yeşilyurt (*Kadavgar*) Köyü (Mahallesi)-
Köprübaşı Sokak, Hasan Kahyalar Sülalesinden (Öğretmenler Sülalesi) Ali oğlu İbrahim YILMAZ (Aşık
İbrahim), (0531.8438377, 5 Nisan 2017).

Aksak Karga

Nail ÖZER

Orman Mühendisi

ozernail@gmail.com

Aksak karga... Ahalinin büyük bir kısmı kıl olur. Görüntüsü adamın tüylerini diken diken eder. Bazı türleri üzerinden kült olan korku filmleri yapılmıştır. Ama bilmezler ki asil hayvandır. Gençliğinde çetecidir. Evlenip çoluk çocuğa karıştığında serserilikten vazgeçip, iyi aile babası olur. Hatta eşi öldüğünde bir daha nikah masasına bile oturmaz.

Gelelim Corvus'a... Kimsenin sallamadığı işleri yaparlar: oraya buraya tohum saçarlar... Hani ormanda gezerken ya da bir piknik alanında otururken es kaza bir ceviz ağacına denk gelirsiniz bu onun eseridir, bilesiniz. Sonra meyve ağaçları her zaman insan eliyle mi dikilecek? Karga gagasıyla ve toprak ana iş birliği ile olamaz mı?

*Budaladır! Çöpçüdür!
Ormancıdır!*

Sözde en üstün yaratık olan, doğayı kirleten biz iki ayaklı zavallıların çöplerini toplar, ayrıştırır. Bir de "karga bokunu yemeden" işe başlanmaz, sabah kalkılmaz ama o, senden daha çalışkandır. Erken kalkar; tarlalarındaki zararlı böcekleri, küçük kemirgen memelileri yer, çoğalmasını önler.

Aslında vücudu uçmaya pek elverişli olmasa da kuştur neticede, kemik içleri boştur. Ama kafasının içi doludur. Yarım akıllı, iki ayaklı omurgalı, omuzlarının üstünde beton saksı taşıyan akrabalarından daha çabuk öğrenir ve kavrar. Bu da hoştur.

Efendim, kasidemizin nesip ve girizgâh kısımlarını bir çırpıda yazdık gitti. Ben öyle fazla yetenekli olmadığım için beyitlerin 100 tanesini alt alta koyup yazamadım. Dizgici arkadaşın işine de gelmemiş: "Hıyara bak! Divan edebiyatı mı işliyor. Zaten dergide yer yok, gündem kalabalık! Üniversite parçalayacaklar filan! Yetmiyormuş gibi bir de *denyolarla* uğraşıyoruz" diye aklından geçirirken, lafı dolandırmadan biz geçelim methiye bölümüne ya da hikâyenin kendisine...

Zat-ı aliniz askerliğini yapmış bir kulunuz olarak (Âdettendir. Şair, arada bir kendini över, sanki bir haltmış gibi...) tekrardan üniversite okumaya karar verir. Aynı zamanda çalışır arada bir eski günleri yad etmek için de gazetede yazdığı gibi abuk sabuk yazılar yazar. Okuyucu

da okur veyahut güzel bir gazel de o çeker... Lafı uzatmadan; yazar, pardon şair (!) askerliğini B..'de yapmıştır. Hikayemiz de burada başlar.

Acemilik bitmiş, usta birliğinde de aynı tümenin farklı bir alayında çavuş olarak iş başı yapmıştım. İş başı diyorum. Çünkü 12 m²'lik bir oda ve emrime ... adet G3 piyade tüfeği verilmişti. İşim bunları beklemek, gelen-giden nöbetçiyle silah teslimatı yapmaktı. Fena değildi. Sana ait bir oda, bol miktarda kitap, okuyacak zaman ve gözlem yapabilecek bir ortam gibi geliyordu. Galaksi, çatal-bıçak, yeşillik denetimlerinde herkesin her işi yapabilecek kabiliyette olduğunu fakat normal zamanda ise hiçbir *mok* yapmak istemediği görüyordum.

Odanın pencereleri üstteydi ve demir parmaklıklıydı. Hani tek kişilik hücreler olur ya, o hesap. Dünya ile tam manasıyla iletişimi koparmak içinse ızgaralı bir demir kapı bir de iç ahşap kapı. Yapabildiğin tek şey silah alışverişinde bulunmak! Sadece gündüzleri güneş ışığı, geceleri de şanslıysan bazen ay ışığı... Ha bu arada mesaim 15 gün gündüz, 15 gün gece. İş arkadaşım ise Ardahanlı, gel gör ki çocuk doğadan gelmiş makine yağı kokusu onda bulantı yapıyor. Eksik olmasın hastalanınca ki - haftada bir iki kere oluyor- bazen 24 saat nöbet tutuyorsun.

Tek başına kendini kilitlediğin hücrende yapayalnız...

Zamanla alışıyorsun kendini kilitlemeye.

Doğduğun o gün gibi..

Bir delik arıyorsun korkularından kaçmak ve sıyrılmak için..

Fırsatın var, nöbetçi değişimleri arasında çıkıp dolaşabilirsin fakat olmuyor, özgürlük hissini yitiriyorsun. Hayat etrafında akıyorken tek başına bazen sigara bazen kaçak soktuğun votka, -bir kere de kahvaltıdan arttırdığım eritme peynir, zeytin, domates ile rakı sofrası yapmışlığım da var- fakat bol miktarda çay ve kahve. O da yine kaçak olarak çarşı izninde soktuğum 5 liralık su ısıtıcıyla... Çünkü gece uzun, ayık olmak zorundasın! Askerde yıldızlı (!), galaksili (!) geceler bitmez!..

Yine vardiyamın gündüze döndüğü bir pazartesi. Tüm askeri personelin pazartesi sendromu varken denetimin olacağı tuttu. Bu seferki iç denetim! İnanın "... galaksi paşa" geldiğinde bu kadar stres yaşamamıştı, alay! Çünkü biz bizeydik ve içerdeki tanrıydı ve çarptı mı Zeus yanında halt ederdi.

"Tabi ki onun da tanrısı vardı: dışarıdan gelen, Zeus'un babası Kronos! Hem senin zamanının durdurur hem de onun zamanını!"

Bir bağrış çağrış, düzenlemeler falan fıstık derken; denetleme olacak dedik ya, bu sefer sıkıntı bir karga yuvası. Ah be karga, sen tut koğu çatısından inen pimaş boruların arasına yuva kur. Olacak iş mi?! İnsana göre budala bu karga! "Tez konduğu yerden yuvası indirile!" Emir gelmişti bir kere. Ne de olsa emir demiri keser, o yuvayı oradan defederdi...

Allem edildi, kallem edildi ve o yuva yerle yeksan edildi. Görev bilincinden mi yoksa yürek yangınından mıdır, izleyemedim, bizimkilerin eğlencesini...

Artık sorun kalmamıştı. Tek cümle yeterdi onlar için:

“Görev tamamlanmış, emir yerine getirilmişti.”

Karga asil kuş, göklerde kartal gibi süzülüyordu. Daireler çiziyordu, uçmaya elverişsiz gövdesiyle.. Demir parmaklı pencereden tekrar baktım. Aynı seviyede dönüyordu, bizim yataktanenin tepesinde. Sesi çıkmı(a)yordu artık! Önceleri denemişti; iki çığlık, tiz sesler ya da kulak tırmalayan kakofonik melodiler... Arkadaşları da eşlik ediyordu bu çok sesli ağıta. Fakat olmuyordu. İş bitmişti!

“Görev tamamlanmıştı!”

Umutsuz geçen 15 dakika ve onurun verdiği hayata yeniden tutunma, belki dişisi gebeydi ve mutlu olmak istiyordu. Her birey gibi neslini sürdürmek, Yeryüzündeki en kalabalık ve en vahşi ve en yırtıcı 7 milyarlık popülasyona sahip, iki ayaklı uzak akrabalarına meydan okumak istiyordu. Eti budu neydi ki karganın? Savaşı bitmemiş, yeniden yenilerek daha fazla savaşarak elde etmek istiyordu. Yaşam devam ediyor, umut renk veriyor. Bahtı kara, burnunu boktan çıkarıyordu. O uçup gitmişti, yeniden başarabilmek ve başlayabilmek için!

* * *

Askerlik bitmiş ama yaraları sarılmamıştı. Öyle bir ortamı başka hiçbir yerde bulamazdınız. İnsanlığınız için, kişiliğiniz için öğrenilmesi, yaşanılması gereken bir yerdi. Ama kargalar için değildi. Çünkü bizden -her yerde olduğu gibi- orada da çok fazla vardı. Şehirde, okulda, ormanda, parklarda, bahçelerde her yerdeydik! Sadece yok etmeye programlanmış, hırsla, egoyla,

kibirle, yalanla, koltuk sevdasıyla dört bir tarafı örülmüş insan topluluğuyduk.

Fütursuzca yükseltelen binalar; para hırsıyla yapılan barajlar; çılgın projeler; egemen olma, yok etme güdüsüyle üretilen ve kullanılan siyasi politikalar ve demokrasi ayakları...

Bunların hepsi sadece insanlar için!

Dini mitolojide ve teolojide en üst sevide gösterilen; hayasız, umarsız, saygısız, bencil insan içindi her şey! Güçsüz olanı ezmek, savunmasız olanı yok etmek içindi!

Ne demiştik, “Aksak Karga”ya, ahalinin büyük bir kısmı kıl olur. Görüntüsü adamın tüylerini diken diken eder. O uçtuğu için, acizliğimizden bu kadar kıskançlık yapıyoruz... Affet beni asil kuş, sana yardımcı olamadığım için...

Yazarın Notu: Geç kalınmış bir günah çıkarma yazısıdır. Son on beş yıldır doğaya dokunduğumuz yetmezmiş gibi, her ne kadar ilkel de olsak, demokrasi adı altında kendi eğitim, sağlık, sosyoekonomik hayatlarımızı da yok etmeye başladık. Artık dur dememiz gerek!

Ormanlarımıza Kıymayın

Zümrüt orman berrak dere
Hayat sundu kare yere
İmrenerek baksın herkes
Kurban olsun bin bir kere

Eser ise çamın yeli
Nefeslenir orman gülü
Yaprağıyla dallarıyla
Islak çalar şakır dili

Göge dedi ulu kayın
Elin tuttu dolunayın
Ormanımız cam damarı
Kulak verin iyi duyun

Kurda kuşa yuva orman
Birçok derde olur derman
Balta ile yaklaşanı
Affetmesin hiçbir ferman

Orman yansa yıkım olur
Bir ihmalle her şey ölür
Pişman olmak neye yarar
Tüm zararlar bize gelir

Ormanlarda ateş yakma
Bir şey olmaz deyip geçme
Kıvılcımlar afet demek
Asla duyarsızlık etme

Toprak duysa sular ile
Kayıp gider seller ile
Ormanımız sayesinde
İç içeyiz cennet ile

Diker isen bir tek fidan
Huzur verir buna inan
Gölgesinde soluklanır
Dua eder sana insan

Cengiz DİLAVER - Ordu

T.C.
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İç Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 86983142-903.99[903.07.02]-E.2207330 **393**

20.10.2017

Konu : Tekzip

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİNE

Derneğinizin yayın organı Orman ve Av Dergisinin; Temmuz-Ağustos, Cilt: 95, Yıl: 2017 tarihli 4. sayısında, Derneğiniz bünyesinde bulunan ve ormancılık alanında en önemli ve en büyük kütüphane olma özelliğini koruyan Ali Kemal Yiğitoğlu Kütüphanesi'nin Prof. Dr. Ali Kemal Yiğitoğlu'nun kızı Ayşe Ülker Hanım tarafından gezildiği haberine yer verilmiştir. Ayrıca aynı haberde, OGM kampüsü içerisinde Prof. Dr. Ali Kemal Yiğitoğlu ismini taşıyan kütüphanenin kapandığı ifade edilmiştir.

Bu bağlamda Enstitü Müdürlüğümüz bünyesinde kurulmuş olan Prof.Dr. Ali Kemal Yiğitoğlu kütüphanesi hakkında açıklama yapma ihtiyacı hasıl olmuştur. Orman Genel Müdürlüğü Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde 1955 yılında kurulan kütüphane daha sonra Prof. Dr. Ali Kemal YİĞİTOĞLU ismini almıştır. Başlangıçta Enstitü içinde araştırma çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla kurulmuş olan kütüphane, sürekli gelişimle tüm Araştırma Enstitüsü Müdürlüklerine, Genel Müdürlük birimlerine, diğer bilimsel ve eğitim kuruluşlarına, Üniversitelere ve yurt dışındaki bilimsel kuruluşlara ormancılığın çeşitli konularında hizmet vermiş ve vermeyede devam etmektedir. Kütüphane ormancılığın çeşitli konularında 7500 kitap (Demirbaşa kayıtlı) ve 120 çeşit dergi (toplamda dergi sayısı 15000 e varmaktadır) ile geniş bir yayın koleksiyonuna sahiptir. Ayrıca amaca yönelik olarak danışma kaynaklarıyla (ansiklopedi, sözlük, atlas, yıllık vb.) desteklenmiş yayınlarında bünyesinde barındırmaktadır.

Enstitü Müdürlüğü Gazi Yerleşkesinin taşınması sonrası, belli tarihlerde çeşitli binalarda hizmet vermek durumunda kalmasına rağmen Prof. Dr. Ali Kemal Yiğitoğlu Kütüphanesi, Enstitü Müdürlüğünün hizmet verdiği binalarda sürekli olarak kullanıma açık tutulmuştur. Bu nedenle dergide ifade edilen ve güncelde Orman Genel Müdürlüğü İç Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde kurulu bulunan Prof. Dr. Ali Kemal Yiğitoğlu kütüphanesinin kapandığına dair haber ile kamu oyunun yanlış bilgilendirildiğini belirtir ilgili haberin tekzip 'inin yapılması hususunda,

Gereğini rica ederim.

e-imzalıdır

Dr. Ahmet İPEK
Genel Müdür a.

Genel Müdür Yardımcısı

27.10.2017
90

Not: GÖTÜ ile ilgili olarak Enstitü Orman Yürütme Kurulu bu kararın onaylamıştır. İmza: Dr. İsmail Hakkı ÖZDEMİR

Bir Ulu ınar Daha Gçt

02.12.1919 Trabzon doğumlu
Orhan ATAMAN aęabeyimizi,
meslek byęmz 03.03.2018
tarihinde kaybettik. İ..
Orman Fakültesi 1944
yılında birincilikle bitiren,
amenajmancılar ın pirllerinden
olup 1976 yılında Orman
İdaresi (Amenajman) Şube
Müdürlüğünden emekli
olmuşt . Eşi Mübeccel Hanım
ve 3 kızı 1 oğlu olduğunu kızı
Zülfiye Hanımdan ęrendik.
Eşini 25.12.2017 tarihinde
kaybetmişti. Eşini fazla
bekletmemek için 03.03.2018
tarihinde Glbashi'ndaki son
ikametgahlarında buluştular.

Kendisine ve eşine rahmet,
sevenlerine ve dostlarına ecir ve
sabır dileriz. Nur içinde yatsınlar.

M.Yaşar İNAN
Orman Yük.Müh.
TOD 3064 No.lu ye

Sonsuzluğa Uğurladıklarımız

MAHMUT USTASÜLEYMAN
TRABZON – 1939
İ.Ü. ORMAN FAK. – 1968
TRABZON – 17.03.2018

KEMALETTİN ADİL KEŞKEK
KAYSERİ – 1940
İ.Ü. ORMAN FAK. – 1967
ANKARA – 07.04.2018

YAŞAR AYTİMUR
PAZAR – 1934
İ.Ü. ORMAN FAK. – 1959
ANKARA – 22.02.2018

*Sonsuzluğa uğurladığımız üyelerimize
Tanrı'dan rahmet yakınlarına ve meslek
kamuoyumuza başsağlığı dileriz.*

TOD - Türkiye Ormancılar Derneği
Tuna Caddesi No:5/8 Kızılay-ANKARA
Tel: 0312.433 84 13 Faks: 433 26 64

www.ormancilarderneği.org

 facebook: Türkiye Ormancılar Derneği

 twitter: ormancilarderne

ÜYELİK AİDATLARI için;
Türkiye Ormancılar Derneği
Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi
(Şube Kodu: 471)
IBAN
TR250001000471397751395002
(TL Hesabı)

*Hesaplarımıza yapacağınız üyelik
aidatı ve diğer ödemeleriniz için
Türkiye'nin tüm Ziraat Bankası
şubelerinden kesinlikle herhangi bir
masraf alınmayacaktır.*

*Derneğimizin yıllık üyelik aidatı
60 TL'dir.*

